

Treballem junts, millorem tots!

Programa de competències parentals

Ivana Yael Melano

X5806052R

Treball de final del Grau en Educació Social

Pilar Gimenez Vilagrasa

Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social

Universitat de Lleida

Universitat de Lleida

2016

RESUM

Als entorns educatius són cada vegada més presents l'absentisme escolar i les conductes agressives dels joves, a partir d'una entrevista amb l'educadora social d'un institut s'ha detectat que la causa està moltes vegades en la situació familiar dels adolescents.

Aquest treball, exposa una intervenció per portar a terme des dels mateixos instituts. Els participants seran aquelles famílies que es troben en situació de risc lleu, i que els seus fills estan cursant el primer cicle de la ESO (Educació Secundària Obligatoria). En aquest es treballaran les competències parentals a través d'una metodologia experiencial, treballant tant amb la família com amb el menor.

Paraules clau: Competències parentals, programa educatiu, educació secundària, parentalitat positiva.

ABSTRACT

The school absenteeism and aggressive behavior of young people in educational environments are increasingly present, after an interview with a school social worker has determined that the cause is often the family situation of these adolescents.

This study exposes an intervention to do from the schools with the participation of those families in which it detects that are at risk and that their children are attending the first cycle of ESO (Secondary Education Obligatory) . In this paper will work with parental skills through experiential methodology, working with both the family and the child.

Key words: Parental competence, education program, institute of secondary education, positive parenting

ÍNDEX

1. Introducció	4
2. Denominació.....	5
3. Contextualització	5
3.1. Finalitat del projecte	5
3.2. Anàlisi del context	5
3.3. Anàlisi de necessitats	6
3.4. Població diana	9
3.5. Justificació	9
4. Fonamentació teòrica.....	10
5. Objectius i continguts.....	22
6. Metodologia	23
7. Activitats	26
7.1. Temporització.....	71
7.2. Recursos	72
8. Condicions d'implementació.....	74
9. Avaluació.....	75
9.1. Avaluació del procés	75
9.2. Avaluació dels resultats.....	77
10. Conclusions del treball final de grau	80
11. Referents bibliogràfics	83
Annexos.....	85

En aquest projecte es parlarà en masculí per referir-nos a ambdós sexes, per tal de fer més fluïda la seva lectura.

1. Introducció

L'educació social realitza una intervenció socioeducativa amb persones i col·lectius específics, amb la finalitat d'aconseguir la seva autonomia, desenvolupament personal i social. D'aquesta manera és present en àmbits molt diferenciats, sent cada vegada més valorada la seva tasca.

Un dels àmbits en els que es veu involucrat l'educador social és l'educació formal, tot i que actualment la figura ha estat introduïda de manera professional, fins fa 2 anys era un sector en el que es plantejaven dubtes sobre la seva funció en els centres educatius.

A partir de recerca documental i entrevistes a professionals de l'àmbit, s'han conegut els tres sectors en els que els educadors socials es veuen involucrats: intervenció directa amb els alumnes i les seves famílies, recolzament al professorat i intervenció en projectes educatius de la comunitat.

Aquest treball presenta un projecte educatiu, destinat a treballar amb joves que es troben en una situació de risc lleu i es detecta que les problemàtiques estan relacionades amb el seu context familiar. Així doncs, es planteja una intervenció individual amb els adolescents i les seves famílies, treballant paral·lelament i de manera conjunta les competències parentals essencials pel bon desenvolupament de tots els integrants de la família.

Al llarg d'aquest document s'exposen els apartats corresponents a un programa tal com la denominació, anàlisi del context, metodologia, activitats i avaluació. A més, per finalitzar s'exposen les conclusions del treball final de grau, fent referència tant a aspectes del projecte com aspectes personals i de l'assignatura realitzada.

2. Denominació

Per aquest programa s'ha escollit un títol amb una frase curta i clara, que desperti l'interès de les famílies per descobrir el que hi ha darrera. A més que impliqui als que seran els protagonistes d'aquests, convertint-se en una frase pronunciada per molta gent. Així el títol escollit és: Treballem junts, millorem tots!

El projecte està dissenyat per dur-lo a terme a la localitat de Lleida, capital de la comarca del Segrià. L'any 2015 la província de Lleida comptava amb 40.723 joves entre 10 i 19 anys (Instituto Nacional de Estadística, 2015), la població compta amb diversos instituts que presten el servei d'Educació Secundària Obligatoria (ESO), en un d'ells es portarà a terme aquest projecte.

El projecte és més ambiciós, i va més enllà de l'impacte que pugui tenir en un institut o població, a partir de la seva implantació a Lleida. Així doncs, es contempla que es pugui desenvolupar en diversos instituts que es trobin amb famílies i alumnes amb les mateixes característiques estudiades pel desenvolupament d'aquest.

A més, es vol proposar el projecte a la Generalitat de Catalunya ja que és un organisme de l'administració pública i no volem que el projecte es quedi en un cas aïllat, donat que la situació que es dona en aquest institut no és una excepció i, per tant, no volem que sigui una mesura que s'aplica de manera esporàdica sense cap repercussió més.

3. Contextualització

3.1.Finalitat del projecte

Realitzar un projecte conjunt entre pares i fills, per treballar les competències parentals en aquelles famílies en que s'ha detectat, des de l'institut, una situació de risc social lleu. Millorant d'aquesta manera les relacions familiars i el rendiment acadèmic dels alumnes del centre, interferint en la seva qualitat de vida.

3.2.Anàlisi del context

La localitat de Lleida té una població d'uns 139.176 habitants, la majoria d'aquesta població es troba entre els 16-50 anys, els adolescents formen aproximadament un 10% de la totalitat. Tots aquests es troben en edat de cursar l'Educació Secundària Obligatoria i, per tant, estan matriculat a un dels centres que imparteixen aquesta formació a la ciutat. La població diana

forma part d'aquest percentatge de joves, principalment els que es troben en el primer cicle de la ESO (entre 12-14 anys).

Actualment l'educació que reben als instituts no es centra únicament en la part acadèmica que correspon a les assignatures troncal de la intervenció, sinó que es realitza a més una tasca social que pretén incloure al menor a la societat i proporciona habilitats perquè aquest es pugui desenvolupar de manera adequada al seu entorn. Tot i així, la formació que es dona és únicament destinada als menors i, tot i que es pot veure que en moltes situacions la problemàtica s'ha de treballar des d'una perspectiva familiar, no es disposa de recursos i projectes que treballin amb tot el seu entorn.

El Joan Oró és un institut de caràcter públic, així doncs els estudiants han de pagar únicament la taxa de l'administració pública establerta per tots els centres d'aquest caràcter. El perfil d'estudiants que hi assisteixen ha canviat molt durant els últims anys i, principalment, l'ambient ha anat variant des de la incorporació de la figura de Tècnic d'Integració Social (TIS). Passant de ser un institut amb un percentatge alt d'absències i un baix rendiment escolar a estar en els paràmetres mitjos de les escoles. Tot i així, es detecten diversos casos de situacions de risc que han de ser treballats per tal de garantir la màxima qualitat de vida de tot el seu alumnat.

Els contactes amb les famílies es va fer regularment a partir de tutories conjuntes entre les famílies, alumnes, professorat relacionat amb el cas i la TIS del centre, qui porta la part més social de la persona. Aquests contactes són necessaris per tal de poder treballar en una mateixa línia i establir uns objectius comuns pel qual implicar-se conjuntament. Però, manquen més contactes i suports per treballar amb les famílies aquelles debilitats detectades, a més potenciar aquelles fortaleces que s'han identificat de manera individualitzada.

3.3. Anàlisi de necessitats

L'anàlisi de necessitats és un punt molt important per tirar endavant el projecte. Un cop realitzada la fotografia de la situació actual i tenint en compte les característiques de l'institut i dels usuaris directes del projecte, es farà l'anàlisi de necessitats.

L'origen del projecte sorgeix a partir d'una entrevista individualitzada a la TIS del centre per realitzar un treball d'investigació sobre la seva funció en els centres escolars. En aquesta, es va parlar dels problemes d'assistència de l'alumnat més reincident i les mesures que s'aplicaven en aquestes situacions. Després de conèixer aquests casos i veure que la majoria de vegades

estava relacionat amb problemàtiques socials, relacionades principalment amb les famílies, s'ha comprovat que no hi ha cap projecte relacionat a treballar les mancances que presenten les famílies.

Tenint en compte l'escala de Maslow, s'han detectat les necessitats més bàsiques pel desenvolupament idoni de les capacitats de les persones. Com s'ha pogut comprovar amb la TIS del centre, una de les carències principals és l'educació i suport rebuda des de les llars, en aquest moment es planteja treballar les competències parentals conjuntament amb les famílies i els alumnes del centre, prioritzant aquelles més bàsiques i necessàries del menor, potenciant l'àmbit acadèmic.

Més endavant es detallaran les competències parentals que es treballaran primordialment, tenint en compte les cinc exposades per Máiquez (2009): afectivitat, entorn estructurat, estimulació i recolzament en l'aprenentatge, capacició del fill i educar sense violència.

Necessitats normatives

A nivell de necessitats normatives s'ha detectat que no disposen de projectes que potenciïn les competències parentals, i falten activitats que augmentin la motivació pels estudis. El programa acadèmic que es segueix és monòton i li manca originalitat i diversitat. Molts dels alumnes mostren molt poc interès i motivació, la qual cosa pot confondre en que no tinguin les capacitats per realitzar les tasques corresponents al nivell en el que es troben per la seva edat.

En l'àmbit acadèmic, és necessari que tant pares com fills prenguin consciència de la importància de la implicació pel futur laboral i social del menor. Hem de parlar d'aquesta etapa partint del concepte d'autonomia i potencialitats d'aprenentatges i no de rebel·lia i relacions conflictives en les famílies, fent promoció de les competències parentals i hàbits socials positius.

Necessitats expressades

Donada la preparació del projecte, no s'ha pogut comprovar quines són les necessitats que expressen realment. Tot i així, segons l'entrevista realitzada es pot veure que les necessitats principals estan relacionades amb l'àmbit social: tant per part dels iguals, col·lectiu molt influenciable en aquesta etapa de la vida; com amb la família, contacte principal i bàsic per establir les normes i límits a la resta de relacions socials.

Necessitats sentides

Pel que fa a les necessitats sentides per l'alumnat, es pot veure que necessiten una coordinació més estable entre el recurs escolar i la família amb la que conviuen diàriament. Aquest és un aspecte bàsic perquè el menor rebi una sèrie de normes i límits coherents i estables, en aquesta edat els menors estan contínuament buscant els límits per conèixer fins a on poden arribant, per aquesta raó la importància d'un entorn estructurat augmenta considerablement i la comunicació entre escola i família és important per treballar en una mateixa línia.

Estudi dels recursos, l'impacte i la viabilitat

Per tal de dur a terme el projecte és necessari comptar amb un grup de treball de dos persones, les quals estiguin formades en l'àmbit de les ciències socials donat que s'han de portar a terme diverses activitats on s'haurà de dinamitzar el grup amb una finalitat concreta.

Per dur a terme el projecte hem de tenir en compte el temps preactiu, l'interactiu i el postactiu, per tant podem comptar amb una temporització d'un any escolar, és a dir, nou mesos per tal de dur a terme les tres etapes: la primera durant el primer mes, en aquesta es farà la selecció de famílies que participaran i es farà la preparació de tot allò necessari realitzar les activitats; la fase interactiva és la més llarga, per la qual es disposarà de set mesos; i la postactiva que es realitzarà durant l'últim més, en aquesta es farà l'avaluació del projecte i es podran realitzar les millores convenients per desenvolupar el projecte en un futur amb altres grups.

Els recursos econòmics aniran en funció de les activitats que volem desenvolupar, però ens plantejem el principi d'aprofitar tot allò disponible al centre, gaudint els recursos actuals d'aquest. Per tal d'obtenir la resta de materials necessaris s'utilitzarà una prestació que el centre destina a projectes de caràcter social.

L'impacte directe del projecte serà sobre els alumnes que assisteixen al centre, millorant la seva qualitat de vida i, per tant, possiblement augmentant el seu rendiment acadèmic. Però a més, tindrà un impacte en les famílies que participaran en el projecte i en les habilitats socials i parentals d'aquestes.

Els punts forts del nostre projecte són la motivació dels participants, donat que el projecte és totalment voluntari i el portaran a terme aquelles famílies que realment vulguin canviar la

situació actual i millorar-la. En relació als punts dèbils, pot ser la falta de coordinació que es pugui fer amb les famílies per qüestions d'horaris, la manca de recursos econòmics per realitzar algunes activitats que requereixin més material, i l'experiència prèvia ja que no es coneixen precedents en aquest tipus de projecte.

3.4.Població diana

El projecte està dirigit a un grup de 5 famílies, on un dels seus integrants és alumne del IES Joan Oró, s'ha detectat que els alumnes estan en situació de risc social lleu, a causa de les necessitats expressades anteriorment. En aquest projecte es treballaran aquelles que estan relacionades directament amb les famílies.

Creiem que és important que el grup participant sigui reduït, per tal que l'atenció pugui ser més individualitzada i els objectius s'assoleixin de manera més òptima. A més, la implicació de les famílies és alta, donat que és un projecte que es proposa des del centre però que la seva participació és voluntària.

3.5.Justificació

Un cop fet el diagnòstic, l'anàlisi de necessitats i donades les característiques de la nostra població diana creiem que el projecte pot cobrir les següents necessitats:

- Necessitat de treballar directament amb les famílies en situació de risc lleu.
- Necessitat de millorar les competències parentals de les famílies implicades.
- Necessitat d'establir una xarxa estable entre família – escola.
- Necessitat d'augmentar el rendiment escolar dels alumnes.
- Necessitat de gaudir d'una bona relació entre els membres de la família.
- Necessitat d'augmentar el cercle de relacions informals de les famílies que es troben en situació de risc social.

De totes les necessitats descrites, en aquest projecte ens centrarem principalment amb les que fan referència a la coordinació família escola, les competències parentals i el rendiment acadèmic. Cal que els usuaris es sentin còmodes, motivats i útils, fomentant per sobre de tot la seva participació i implicació.

Aquest projecte és necessari perquè s'ha detectat que la població diana té unes necessitats reals que no estan cobertes i que, per al seu benestar, és necessari que es faci alguna cosa per canviar la situació. A més, pot servir com a precedent per realitzar-se en altres centres i seguir

treballant per a què canviï la situació de les famílies que es troben en situació de risc i es detecta des dels centres escolars.

4. Fonamentació teòrica

En molts àmbits s'ha aconseguit que l'educació social sigui una professió reconeguda i demanada per treballar amb els usuaris, tot i així encara té moltes limitacions i falta de reconeixement per part d'alguns professionals en àmbits on històricament no ha tingut tanta presència.

Així doncs, l'educació social ha de continuar lluitant per demostrar la seva importància i les funcions que desenvolupa a la societat. L'educació formal és un dels àmbits on s'ha de realitzar més directament aquest reclam, com comenta Longás (2000), a l'actualitat es poden identificar elements, propis de l'educació social, que tenen relació amb la intervenció de l'educació formal:

- Funció social de l'escolarització, obligatòria i gratuïta per tothom que no es centra tan sols en la transmissió dels valors culturals i continguts mínims, sinó que a més assumeix l'objectiu de socialitzar als ciutadans; té una funció compensatòria, atenent a una gran varietat de necessitats educatives; i per últim, la inserció laboral que des dels centre de formació professional es porta a terme.
- Tenint en compte el contingut del currículum escolar i les adaptacions que s'han anat realitzant, podem observar que es treballen temes i pràctiques característiques de l'educació social. En formen part les habilitats socials, l'educació moral, prevenció de consums, prevenció de la violència, educació sexual, educació pel temps d'oci, entre d'altres continguts freqüentment tractats per l'educació social.

La figura de l'educador social a les aules escolar encara està sent introduïda, donat que està sent molt difícil definir quines són les característiques que han de complir els centres per tal de incloure aquesta professió com a tal. A més, és complicat establir les funcions que es desenvolupen i defensar-ho davant d'altres professionals que estan més assentats, com els professors, mestres o psicòlegs.

Des de la mateixa professió i formació, s'han de replantejar nous reptes i trencar amb les creences relacionades a les funcions i àmbits en els que s'ha de desenvolupar la tasca de l'educador formal, ja que habitualment s'associa aquesta funció a una educació informal o no formal. Aquestes representacions es van veure qüestionades amb l'entrada de l'educador

social als IES, fent necessari un canvi de paradigma que trenqués amb l'antagonisme entre educació social i educació formal.

Segons l'educadora social Vidal, a una entrevista individualitzada (Annex I), l'educador social treballa bàsicament en 3 sectors: el primer fa referència a l'escola, en aquest sector es realitza una intervenció individualitzada amb els alumnes que es detecten en situació de risc lleu, i amb els professors que requereixen d'un suport en el camp no acadèmic; el segon és de relació amb les famílies dels alumnes amb els quals s'està duent a terme un seguiment; i, per últim, es realitza un treball de projectes proposats pel ajuntament.

A partir d'aquesta definició de les tasques que ha de dur a terme l'educador social als centres educatius formals, creiem que és a l'abast de les seves actuacions la intervenció directa amb els familiars dels joves que s'ha detectat una situació de risc. És per això, que s'inclou aquest projecte com un treball de suport a les famílies que voluntàriament vulguin participar.

Dantagnan i Barudy (2005), defineix que les competències parentals corresponen a la definició de las capacitats pràctiques dels pares, per cuidar, protegir i educar als seus fills, assegurant així un desenvolupament òptim del menor.

Máiquez (2009) classifica les competències parentals en cinc blocs, dintre dels quals es treballen diversos àmbits pel que fa a la relació paterno-filial.

1. Afectivitat

- Comunicació assertiva
- Vincles protectors i estables
- Estabilitat emocional

2. Entorn estructurat

- Establir hàbits saludables i rutines
- Habitatge adequat
- Establir normes i límits
- Organització de la llar
- Establir rols

3. Estimulació i recolzament en l'aprenentatge

- Implicació en el procés educatiu del menor
- Fomentar la motivació del fill
- Proporcionar ajuda en funció de les capacitats del infant
- Planificar activitats
- Orientar al menor cap al futur

4. Capacitació del fill

- Reenfocament positiu
- Escolta activa
- Participació del infant en la vida familiar
- Reconèixer l'esforç i interès de tot allò que preocupa al menor

5. Educar sense violència

- Càstig positiu
- Reforç positiu
- Educar en valors

Aquest projecte es centrarà en les tres primeres competències i dintre d'aquestes s'escolliran els àmbits més significatius per desenvolupar el programa. A continuació es descriuen més detalladament.

Afectivitat

Tal com es veu reflectit a l'escala de Maslow, les persones necessitem una base afectiva per tal de sentir-nos segurs i poder desenvolupar-nos a tots els àmbits de la nostra vida. Així doncs, considerem que és imprescindible treballar aquest aspecte al llarg del projecte.

Comunicació assertiva

La comunicació és l'eina fonamental per tal de poder desenvolupar la resta de competències parentals, donat que en la relació familiar és important l'establiment del vincle entre els seus components. Segons Barros i Verdejo (2001), el mitjà més adequat per poder establir els rols de cada membre de la família és la comunicació, a partir de la qual es poden establir les normes i els límits.

Alsinet (2014) diferencia tres tipus de comunicació, segons l'actitud que mostra l'emissor i l'acceptació de diverses opinions:

- Comunicació agressiva: Les persones que utilitzen aquest estil de comunicació es caracteritzen per sentir-se sols, i mostren una competitivitat constant. Imposen les seves opinions mitjançant un to de veu alt, envaint l'espai dels altres i fent constants interrupcions.
Les persones que utilitzen aquest estil de comunicació, tenen una ansietat creixent, mostren una sensació d'incomprensió de les persones que les envolten i una ràbia constant.
- Comunicació passiva: Són persones insegures amb baix nivell d'autoestima, tenen sentiment de culpa i ansietat al voler enfrontar-se a situacions conflictives. Aquestes, utilitzen un to de veu baix, es mostren nervioses i no solen mirar a l'altra persona quan estan parlant.

L'estil de comunicació passiu fa que es sentin frustrades ja que, tot i no estar d'acord amb els esdeveniments, romanen en un segon pla sense intervenir per defensar els propis drets.

- Comunicació assertiva: És l'estil que defensa les pròpies idees i pensaments, però respectant els drets dels altres. Es mostren tranquils i segurs expressant els seus sentiments. Solen ser persones amb una alta capacitat empàtica, el que els possibilita poder entendre als altres, tot i no estar d'acord amb els seus ideals.

Tenen la capacitat d'expressar els seus sentiments i acceptar els errors de manera òptima. Es caracteritzen per tenir un bon nivell d'autoestima i sentir-se còmodes amb les seves relacions.

Així doncs, Cruz (2007) defineix la comunicació assertiva com una "habilitat social que consisteix a manifestar de manera clara, franca, i respectuosa les pròpies opinions, emocions i creences, a defensar els nostres drets, a acceptar els pensaments i les crítiques dels altres i no sentir-se'n culpables".

Partint d'aquesta definició, s'adopta un posicionament que porta al comportament assertiu. És a dir, a més d'expressar-se verbalment de manera adequada, les persones milloren la seva actitud i respecten els propis ideals tenint en compte a les persones del seu voltant (Naranjo, 2008). Es considera que la comunicació assertiva no és una característica de la personalitat, sinó una habilitat que es pot treballar per tal de millorar i potenciar.

S'ha de tenir en compte que aquest estil de comunicació, també reconeix que el receptor ha d'entendre de manera adequada el missatge que li estem donant. Per aquesta raó, s'ha de saber utilitzar el llenguatge apropiat a cada situació i a les persones a les quals ens estem dirigint, ja que no serà el mateix parlar amb un jove de 16 anys, amb el qual es pot reflexionar, que amb un nen de 5 anys al qual se li han de marcar les normes i la reflexió és més superficial.

Com explica Gracia (2002), en moltes ocasions les problemàtiques familiars sorgeixen per la manca de comunicació entre els membres de la família. Així doncs, la comunicació assertiva és bàsica per complementar el treball de la resta de competències parentals, donat que en la relació paterno-filial és molt important que totes les parts puguin expressar els seus sentiments, idees i emocions als altres integrants.

Vincles protectors i estables

Un dels requisits fonamentals per assegurar una bona relació entre pares i fills, és que els vincles afectius siguin protectors i estables. Aquest concepte, juntament amb la comunicació assertiva, constitueix una part de l'afectivitat com a competència parental.

Segons Sallés (2011) la capacitat de vincular-se als fills (aferrament) és de gran importància en el treball de la parentalitat. Els pares han de crear vincles amb els fills responenent a les seves característiques i necessitats úniques, s'han d'adaptar a cada situació i saber modificar la seva conducta segons la resposta dels seus fills. Aquesta capacitat ve donada pel seu potencial biològic, les seves experiències i factors externs que ajuden o disminueixen la vinculació amb els altres.

Per entendre bé les relacions que es donen entre pares i fills, hem de conèixer com es varen produir els processos d'aferrament. Aquest concepte el podem definir com "el vincle primari específic i especial que es forma entre la mare i l'infant o la persona que fa la funció de cura primària del nadó. Aquest lligam afectiu, si es desenvolupa dins un context estable i perdura en el temps, oferirà els elements necessaris per desenvolupar sentiments de seguretat i afecte positius que es manifestaran en totes les relacions que l'infant mantingui al llarg de la seva vida" [Bowlby (1998) a Jara, 2013].

Ainsworth classifica els vincles en tres tipus diferents:

- Vincle segur: quan els progenitors estan presents i mostren afectivitat cap al nadó. El menor, en absència dels seus progenitors es deixa tranquil·litzar per algú que li sigui estrany. El nen confia amb la mare i no tem que el deixi, es sent segur i confiat.
- Vincle ansiós – evitatiu: el nen mostra molt poca ansietat davant de la separació amb la mare, i quan aquesta hi és present manté una certa distància tot i que no recupera la tranquil·litat (es manté en alerta), no hi ha contacte visual però vigila la seva presència.

Les mares d'aquests nens s'han mostrat insensibles a les necessitats i peticions dels seus fills, i fins i tot han pogut rebutjar el contacte físic i emocional. A més, els menors han pogut experimentar moltes separacions doloroses i davant d'un estrany actuen amb indiferència com a defensa emocional, sense poder comptar amb el suport de la mare.

- Vincle ansiós – ambivalent: el nen respon de diferents maneres quan es separa de la mare, i al seu retorn tant pot buscar el contacte com mostrar irritació. Són nens que estan en constant vigilància sobre la mare, no confien però tampoc rebutgen el contacte amb ella.

La mare per la seva part, és molt inconsistent, canvia d'actitud constantment i provoca una dependència en el nen.

Aquest vincle crea un cicle viciós, la mare ha de cuidar al nen perquè aquest es mostra més vulnerable per tal de cridar l'atenció, quan té l'atenció no la vol i la mare es torna freda fins que el nen torna a reclamar l'atenció.

Després d'aquesta primera teoria, va sorgir un quart tipus anomenat ansios – desorganitzat i que permetia posar nom a aquells casos que eren considerats com a inclassificables, però que corresponien als vincles insegurs. Aquest tipus de vincle es dona en nens que mostren molta inseguretat. En presència de la mare tenen actituds molt contradictòries, es senten molt incòmodes expressant-t'ho amb moviments estranys, mirades perdudes i expressions de la cara.

En les situacions de separació temporal, els infants que tornen al domicili familiar mostren, en major o menor grau, una actitud de desaferrament i que té una durada en relació amb el temps de separació. Després d'aquesta etapa mostren una actitud d'ambivalència on la seva actitud canvia contínuament; passen a ser capriciosos, exigents, desobedients, desafiants, irritants, hostils (Garelli, 1997).

Entorn estructurat

La família ha de ser una guia per tal que els menors aprenguin les normes socials bàsiques i els diferents valors per dur una vida saludable i normalitzada. Per tal d'aconseguir-ho s'han d'establir unes normes i límits i seguir uns hàbits i rutines.

Establir hàbits saludables i rutines

Els hàbits i les rutines són accions que, a mesura de repetir-les, es converteixen en la manera que fem les coses i per tant, són aquestes pautes les que ajuden al menor a estructurar-se i a orientar-se. En definitiva, són conductes apreses que es poden ensenyar i també modificar, per tal de corregir aquells hàbits que no són del tot saludables per al benestar integral del nen o adolescent.

La importància de l'adquisició dels diferents hàbits permet als menors a ser més autònoms i els facilita a tenir una convivència positiva amb els altres. També són necessaris per adquirir nous aprenentatges, ja que a mesura que assoleixen els diferents hàbits, guanyen confiança i es senten més segurs. És a dir, adquireixen autoestima per sentir-se bé amb ells mateixos i amb més capacitats.

Cal destacar els hàbits relacionats amb l'alimentació, l'exercici físic, la son, la higiene i l'autonomia perquè són els que estan més present a la vida quotidiana d'aquests infants i adolescents.

Un dels hàbits més importants és l'alimentació, ja que és una funció vital, convertint-se així en la manera més directa d'introduir els nutrients i substàncies que necessita el cos, per tant, és recomanable portar a cap una dieta equilibrada, evitant els excessos per tal de prevenir deficiències alimentàries.

És convenient la creació d'hàbits saludables, a través d'uns coneixements bàsics sobre la influència de l'alimentació i l'exercici físic en la salut. Així ens ho fa saber Maria Teresa Montero (2008), que insisteix que tant els pares com els fills han de conèixer els beneficis que aporta un bon consum d'aliments i també prendre consciència sobre els abusos alimentaris i el sedentarisme.

Així doncs, tal com diu l'Associació Espanyola Contra el Càncer (AECC), "establir rutines saludables en la infància és una inversió en la salut per a tota la vida", ja que aquestes conductes alimentàries apreses durant la infància influiran significativament en l'estil d'alimentació que tindrà la persona.

L'AECC també destaca la importància dels pares com a responsables de la cura dels infants i adolescents en instaurar pautes saludables. Tal com recolza la Societat Espanyola de Medicina de Família i Comunitària, dient que "cada un de nosaltres hem de tenir la major responsabilitat sobre la pròpia salut".

Un altre hàbit a destacar és l'activitat física, ja que en la realització diària d'exercici no tan sols es noten millores en la salut sinó que es prevenen trastorns alimentaris i malalties com l'obesitat.

Les psicòlogues Ramírez i Cuevas (2014), entenen la son com un hàbit saludable educatiu, ja que el fet de dormir bé és una necessitat pels nens de la qual depèn el seu creixement i benestar físic i psicològic.

També afirmen que desenvolupar patrons de son saludables és la clau del desenvolupament perquè el fet de descansar ajuda als adolescents a rendir millor, igual que ho fan els adults en la seva vida laboral, social i familiar. A més, afavoreix a tenir un bon estat d'ànim per afrontar els petits obstacles diaris.

La higiene personal consisteix en la neteja i cura del nostre propi cos i també adquireix un paper força important en la salut i benestar, ja que prevé malalties que posen en risc la salut de la persona.

Així doncs, Martínez (2013), ens diu que inculcar als nens i nenes hàbits de higiene és una tasca que exigeix paciència, atenció i dedicació, perquè aquestes rutines s'aprenen a través de l'educació, a mesura que els infants van creixent.

Per últim és convenient destacar l'autonomia, ja que es la base de tot aprenentatge. Ser autònom vol dir ser capaç de realitzar per si mateix diferents tasques i activitats segons l'edat. L'adquisició de diferents hàbits durant la infància ajudaran a que el menor tingui més seguretat en ell mateix la qual és necessària per créixer.

Establiment de normes i límits

L'establiment de normes i límits dintre del context familiar, és un dels factors de protecció més significatiu per reduir l'aparició de conductes de risc, en la infància i l'adolescència.

El paper dels pares en aquest àmbit es centra en promoure unes normes clares, fermes i raonables. Aquestes poden ser des de permissives fins el control absolut, entre un extrem i l'altre existeix un espai de llibertat, que suposa educar als fills en la pròpia presa de decisions. Provocant una major responsabilitat i autonomia en els menors, per tant una forma d'actuar més responsable, que li permetrà una major acceptació social.

Cal dir que aquest establiment de normes i límits està en mans de dos protagonistes; pares i fills. No només els fills tenen per obligació respectar les regles, sinó que els pares han de saber com manifestar-les per a que ho facin. Això fa referència als rols que hi ha d'haver en una estructura familiar, si aquest són fermes conduiran a una major acceptació de les regles establertes, ja que la base familiar és sòlida i no trontolla.

Segons l'ajuntament de Madrid (2011) "Las normas son criterios que indican a una persona qué, cómo y cuándo realizar una acción o tarea. Son, por tanto, una sugerencia de cambio de comportamiento que implica unas consecuencias positivas en caso de cumplimiento, y unas consecuencias negativas en caso de su incumplimiento."

Aquestes normes són fonamentals perquè atorguen major seguretat i protecció, creen referents propis per saber el que és vàlid i el que no, preparen a l'individu per ser més tolerant a la frustració i ajuden a tenir una major convivència, per tal de ser acceptats per la societat.

En l'aplicació de les normes, els principals condicionants són l'edat i el comportament de l'infant, ja que sí es tracta de nens petits les pautes han de ser directives (els infants no raonen, sinó que compleixen ordres establertes), en canvi a mesura que es van fent grans s'ha d'establir un consens de les normes conjuntament, per donar major responsabilitat als menors.

Segons El Instituto de Adicciones de Madrid (2007) les característiques que han de complir les normes, per ser més eficients a l'hora de portar-les a terme, són les següents:

- Realistes: han de ser ajustades amb l'edat i la maduració del menor.
- Clares: les normes tenen que ser enteses per poder ser complides. Els fills tenen que saber que s'espera d'ells i quina finalitat hi ha.
- Consistents: les normes tenen que ser entenedores per poder ser complides.
- Coherents: les normes han de ser consensuades conjuntament entre els progenitors, per que vagin en la mateixa línia.

En el document esmentat anteriorment, s'enumeren els diversos tipus de normes:

- Fonamentals: Són les bàsiques, a partir de les quals es desenvoluparan la resta. Tenen que ser poques, clares i poc canviants. Aquestes estan imposades i són innegociables.
- Importants: Han de tenir certa rellevància en la quotidianitat de la família, però poden ser negociades i adaptables a la situació.
- Accessòries: Poden ser negociables sense afectar al nucli familiar.

Anteriorment hem parlat de l'establiment de normes i límits, i hem esmentat que els protagonistes són pares i fills. La figura dels pares és més rellevant donat que són els creadors de normes fermes i sòlides, aquests han de seguir unes pautes perquè els receptors vegin la claredat de les normes i límits. Els referent han de mantenir el control emocional, per ser més creïbles, pensar la norma, comunicar la norma, posar-la en marxa i sobretot fer una revisió i avaluació per tal d'afavorir resultats futurs.

Els rols familiars

Segons Osorio (1989) "La família es el centre del sistema social, conscient o intuïtivament aquesta capta la importància del seu rol social, sentint-se pressionada constantment per poder donar satisfacció a les necessitats dels seus membres, al mateix temps que percep el control social que l'obliga a una educació dels estils de vida que imposa el canvi social".

Segons Minuchin i Fishman (2004), en tot sistema, i per al cas en la família, hi ha una relació entre les parts que ho conformen, de manera que qualsevol canvi en alguns dels seus elements modificarà l'estat intern dels altres i, al seu torn, el del sistema en general.

Des d'un punt de vista sociològic, la família es la construcció d'un grup social. Al llarg de la història dels pobles i cultures, assumeix la responsabilitat de participar en un procés en el qual els membres que neixen com un ésser aïllat es transformen en un ésser social. Això implica assumir les responsabilitats d'acollir, cuidar, protegir el nou ésser i facilitar el seu procés de incorporació a la societat.

Específicament la família, front l'individu, té el deure d'harmonitzar permanentment la satisfacció de les necessitats biològiques, afectives, materials, espirituals i la d'estimular constantment les seves potencialitats per abastar el màxim desenvolupament de totes elles.

De cara a la societat, ha de construir una renovació dels seus membres, transmetent i internalitzant en els seus integrants valors i idees més permanents, sense oblidar l'exercitació de la comunicació interpersonal. El compliment d'aquest conjunt de funcions afavoreix la incorporació constructiva dels nous membres, els que no només han de mantenir sinó desenvolupar i recrear la vida a la societat.

La família pot ser un suport o una amenaça, que estimula o deteriora la convivència regulada per la norma y la llei. Això es pot veure reflectit en comportaments agressius en els joves, si posem especial atenció als rols familiars i a la dinàmica interna de la família és molt probable que es pogués comprendre algunes influències subjectives familiars en els comportaments.

S'ha de tenir en compte que els rols reflectits en conductes i actituds constitueixen una barreja entre el rol ideal (associat a lo tradicional) i el rol que les estructures exteriors a la família imposen a l'individu. També hem de considerar que els rols reals i ideals no són permanents; el més comú és que es modifiquin a mesura que la família s'enfronta a situacions diferents, imposades per el moviment canviant de la societat.

Segons Gelles i Levine (2000), en la família els rols són fonamentals, depenent com s'internalitzen, compreguin i es practiquin aquests en el petit grup familiar tindran els seus efectes en el context social. Els rols sostenen l'estatus familiar i aquests donen suport al compliment de les funcions familiars, que no són el mateix que els rols però es relacionen directament amb ells.

El rol exigeix a cada membre una forma de comportament, deures i privilegis; per aquesta raó aquest s'articula de forma psicològica i sociològica, els rols són regles socials de comportament que altres esperen d'un subjecte en particular.

Els rols defineixen les tasques que cadascun dels membres tindrà dins del grup familiar, creant una jerarquia que permet identificar la capacitat de influència que té un membre sobre la conducta d'un altre.

Hem de tenir en compte que: els rols familiars han fet una transformació al llarg dels anys, aquesta transformació comença amb la inclusió de la dona al món laboral. Aquest canvi va donar una major qualitat de vida als membres de la família per satisfer les necessitats bàsiques en promoure la col·laboració dels seus membres en les activitats de la llar, especialment, la

participació de l'home en aquestes. Això va propiciar la ruptura d'alguns sistemes familiars on la dona adoptava el rol de cap de llar i el seu enriquiment en el coneixement per a l'àmbit laboral; l'home s'allibera una mica de la responsabilitat econòmica per ser més afectiu, dedicat a l'educació dels seus fills.

Aquest canvi va desencadenar el conflicte dels rols, en el que s'espera que realitzi la dona o l'home en el sistema familiar no es correspon al que s'observa. Aquest conflicte no afecta únicament als pares, sinó a tots els membres de la família fent que els fills siguin més independents, rebutgin la pressió i cura dels seus pares i en ocasions assumeixen les funcions dels seus pares davant els seus germans a causa de la seva absència.

És important tenir en compte la relació dels pares amb els fills, especialment amb els adolescents; doncs aquests es troben en una constant lluita per la cerca de la seva autonomia i independència lluny de la pressió dels pares, portant-los a distanciar-se d'ells. No obstant això, la forma com es relacionen pares i fills, la participació activa en la presa de decisions familiars per part dels fills i les orientacions que els adults ofereixen davant les dificultats o crisis d'identitat, determinen el desenvolupament dels joves.

Estimulació i recolzament en l'aprenentatge

Per últim, donat que es treballa per problemàtiques detectades des de l'institut, es potenciarà que els alumnes puguin assolir un rendiment acadèmic adequat a les seves capacitats. Per tal d'aconseguir-ho és necessari el recolzament per part de la família.

Implicació en el procés educatiu del menor

Són nombrosos els autors que consideren que la implicació de les famílies a l'entorn educatiu és essencial pel bon desenvolupament d'aquest en les àrees de l'educació formal, fet que implica la coordinació entre família i escola.

Segons Epstein (2011) tots els estudiants tenen famílies que són importants en la seva vida que influeixen l'aprenentatge d'aquests. Es considera necessari que els professionals i directores tinguin un contacte directe amb les famílies dels estudiants. L'autor, afegeix un comentari molt important, a partir del qual podem veure la importància d'un projecte d'aquest caire: existeix una evidència que els programes i les pràctiques de col·laboració entre escola, família i societat, beneficien a els estudiants, les seves famílies i les escoles.

Així doncs, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport (2014) parla de la participació educativa com una part de la competència parental que requereix de l'adquisició de coneixements, el desenvolupament d'actituds i l'exercici de determinades destreses.

Alguns dels coneixements, actituds i destreses rellevants d'aquesta competència parental es detallen a continuació (Reparaz i Naval, 2014):

- Adquisició de coneixement: la capacitat dels pares d'informar sobre el comportament dels seus fills, necessitats especials, manera de ser del menor, estil de convivència familiar, entre d'altra informació que la família consideri rellevant pel treball a les escoles; ser informat pel tutor del menor sobre el seu comportament a classe, les dificultats d'aprenentatge, l'adaptació escolar, etc.; i, per últim, ser informat pel mateix centre del projecte educatiu d'aquest, la normativa i reglament del centre, les beques i ajudes, els serveis dels que disposa el centre.
- El desenvolupament d'actituds: fa referència a la necessitat de desenvolupar actituds que possibilitin la participació dels pares (responsabilitat, confiança, respecte, justícia i lleialtat, altruisme i solidaritat).
- L'exercici de destreses: Necessitat d'adquirir habilitats intel·lectuals i socials per la participació educativa dels pares. Habilitats intel·lectuals com la resolució de conflictes i la presa de decisions, pensament crític i capacitat d'anàlisi i síntesi; i habilitats socials com el lideratge, la iniciativa, el treball en equip, la comunicació i l'empatia.

Fomentar la motivació del fill

La motivació és un aspecte clau en l'èxit d'una persona en tots els àmbits de la seva vida, com diuen Fernández-Abascal et al. (2002), la motivació és un procés bàsic en relació a l'assoliment dels objectius proposats.

L'origen d'aquesta motivació pot ser molt variat, segons Carrasco (2006) aquesta variació es produeix segons el punt de la qual parteix la motivació, és a dir, si és externa o bé interna. En aquest cas parlarem de la motivació que s'implementa des de la família, tenint en compte la competència parental.

Els pares són els encarregats de fomentar la participació activa dels fills dins de l'entorn familiar i potenciant activament la participació d'ells a l'entorn educatiu, sent ells mateixos un exemple en aquest sentit. La participació en la família i les seves actituds i compromisos en aquesta s'acabaran reflectint en la participació d'altres àmbits (Gervilla, 2003).

Per tal de fomentar aquesta motivació, tal com es pot observar a l'estudi realitzat per Rubio (2013), la implicació de la família en tot allò relacionat amb els seus estudis, és a dir, l'interès que mostren els pares per les qüestions acadèmiques, fa variar la motivació dels menors en l'àmbit. Hi ha una correlació entre la variable de la implicació familiar i de la motivació de l'adolescent.

5. Objectius i continguts

1. **Objectiu general:** Aprendre a comunicar de manera assertiva

1.1. Objectiu específic pares i fills: Identificar els avantatges de l'assertivitat.

1.2. Objectiu específic pares i fills: Valorar positivament la comunicació assertiva.

Continguts: Avantatges de la comunicació assertiva.

2. **Objectiu general:** Conèixer rutines i hàbits saludables.

2.1. Objectiu específic pares: Aprendre a organitzar la llar familiar.

2.2. Objectiu específic fills: Fomentar els beneficis de ser autònom.

2.3. Objectiu específic pares i fills: Promoure un espai d'oci conjunt.

Continguts: Organització de la llar familiar, autonomia i hàbits saludables.

3. **Objectiu general:** Millorar la convivència a la llar.

3.1. Objectiu específic pares: Gestionar positivament les situacions conflictives.

3.2. Objectiu específic fills: Fomentar el respecte cap a les normes.

3.3. Objectiu específic pares i fills: Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.

Continguts: Gestió positiva de les situacions conflictives, establiment i respecte a les normes i els límits.

4. **Objectiu general:** Diferenciar els rols familiars.

4.1. Objectiu específic pares i fills: Identificar els drets i deures de cada membre de la família.

Continguts: Rols familiars i identificació dels drets i deures dels membres de la família.

5. **Objectiu general:** Potenciar la implicació a l'àmbit acadèmic

5.1. Objectiu específic pares: Fomentar el recolzament a l'aprenentatge.

5.2. Objectiu específic fills: Potenciar la implicació a les tasques escolars.

5.3. Objectiu específic pares i fills: Gestionar adequadament el temps dedicat a les feines acadèmiques.

6. Metodologia

La metodologia utilitzada en el disseny d'aquest projecte està directament relacionada amb la finalitat que el sustenta: treballar les competències parentals per tal de millorar la qualitat de vida dels menors i potenciar el seu rendiment acadèmic. A continuació detallarem quins passos hem seguit durant la fase preactiva i a partir de quines orientacions ens guiarem per dur a terme la fase interactiva i postactiva.

Pel que fa a la primera fase, es van realitzar diferents contactes amb l'educadora social del centre per conèixer quines són les funcions que pot desenvolupar l'educador social dins del marc d'un institut, per tal de veure quines actuacions es poden realitzar des d'aquesta figura professional. A partir d'aquesta base, s'han anat realitzant diferents contactes per descobrir quines són les necessitats més presents en el col·lectiu amb el qual es treballa. Tot i així, la fase preactiva està inacabada, donat que cada vegada que es dugui a terme el projecte s'haurà de realitzar durant un mes la selecció de les famílies a les que es proposarà la realització d'aquest projecte, és important que en aquesta fase es realitzin diverses tutories tant amb la família com amb el menor per tal d'explicar quins són els beneficis que obtindran en la realització d'aquest programa i el perquè han estat seleccionats. Un cop s'hagi seleccionat a les famílies, l'encarregat de realitzar el projecte haurà de realitzar reunions grupals on s'explicarà la metodologia que s'utilitzarà, presentarà el cronograma amb els horaris on es durà a terme, entre d'altra informació important per tal d'assegurar un correcte desenvolupament.

Els objectius, es fonamenten precisament en les necessitats que s'han determinat en la fase preactiva, donant resposta a aquelles que s'han considerat més rellevants pel desenvolupament dels joves en aquesta etapa. Així doncs s'han plantejat els 5 objectius generals que vol aconseguir l'actuació, aquests es concreten a partir de diferents objectius específics.

Per la determinació de recursos s'han tingut en compte tot el que podríem necessitar durant la planificació de la metodologia i les activitats. Per altra banda, s'ha fet un llistat de tots els recursos materials, els espais, el personal del que disposem per adaptar les activitats i minimitzar les despeses econòmiques. Finalment s'ha realitzat un llistat de tot allò que es necessita per trobar algun mitjà de finançament que faci possible el seu desenvolupament.

En aquest programa es treballarà a partir de la metodologia experiencial, partint dels coneixements previs que tenen les famílies per ajudar a reflexionar sobre les seves pràctiques educatives i millorar-les.

Els participants es convertiran en la part activa del programa, sent els protagonistes de les activitats que es duen a terme, de manera que puguin viure situacions similars a la realitat i aprendre alternatives per fer-les front. Les activitats s'han d'encaminar per tal que els pares connectin allò que aprenen al programa amb la pròpia manera d'educar i fer-ne una reflexió.

L'aprenentatge grupal és un aspecte imprescindible d'aquest programa. El resultat d'un treball conjunt augmenta el ventall de respostes, afavorint la identificació amb altres persones i permetent que es doni l'ambient idoni per la creació de xarxes informals. A més, el procés de participació activa permet que els destinataris siguin subjectes actius en el procés d'ensenyament – aprenentatge, de manera que la informació flueix de manera horitzontal en tot el grup, fins i tot amb el dinamitzador. El dinamitzador no actua com un expert en la matèria sinó que té un rol de mediador, dintre del seu paper no dona resposta a les preguntes sinó que les retorna al grup per tal que sigui aquest qui busqui la millor solució.

La fase interactiva correspon al moment en el qual es duen a terme les activitats plantejades, aquestes s'agrupen en diferents sessions que es portaran a terme al llarg de 7 mesos. El programa es durà a terme en catorze sessions quinzenals al llarg de set mesos. Cada sessió tindrà una durada de 90 minuts, repartits en dos parts: 40 minuts per treballar de manera paral·lela amb els pares i els fills, és a dir, hi haurà un dinamitzador amb el grup de pares i un dinamitzador amb el grup de fills; 10 minuts entremetjats de descans; i per últim, 40 minuts que es dedicaran per treballar de manera conjunta els continguts apresos a la primera part de la sessió.

Les sessions es reparteixen les 10 sessions en les que es treballa el contingut del programa, una sortida conjunta i la cloenda. Els continguts que es treballaran són els següents:

- **Sessió 1. Presentació.** El dinamitzador explicarà a tot el grup com s'estructurarà el programa i es realitzaran activitats de presentació, a partir de tècniques i dinàmiques de grup, això permetrà conèixer a la resta de participants i adquirir un clima de confiança amb el grup i els dinamitzadors.
- **Sessió 2. La comunicació assertiva.** En aquesta sessió s'analitzaran els diferents estils de comunicació i es treballarà l'assertivitat. Els participants podran aprendre diverses tècniques de comunicació i detectar quines són les més correctes i eficaces per relacionar-nos amb els altres.
- **Sessió 3. Vincles protectors i segurs.** A partir d'aquesta sessió, els participants podran aprendre diferenciar els tipus de vincles per poder escollir el més adient. A més, podran

aprendre tècniques per reconèixer les potencialitats dels altres i guanyar confiança mútua, molt important quan s'han de reforçar i/o establir els vincles de nou.

- **Sessió 4. Hàbits saludables i rutines.** Es treballaran els hàbits saludables tant amb els pares com amb els fills, per tal d'aprendre i reforçar les bones rutines evitant les errònies.
- **Sessió 5. L'oci conjunt.** En aquest es treballarà la importància del temps d'oci conjunt entre pares i fills i es treballaran diversos exemples d'oci per tal de ficar-los en pràctica de manera autònoma a les llars de les famílies que participen al projecte.
- **Sessió 6. Establiment de normes i límits** En aquesta sessió s'ajudarà als pares a establir normes i límits adequats pels seus fills i hauran d'aprendre a ser valor d'exemple. Els fills hauran d'aprendre a acceptar-los i saber que hi ha conseqüències quan aquests es traspassen o no es compleixen.
- **Sessió 7. Els rols familiars.** Establir els rols familiars és imprescindible per tal que funcioni la resta d'aspectes de la vida familiar. Tant els pares com els fills han de conèixer quin paper juguen dintre de la seva unitat familiar i acceptar els seus drets i deures corresponents.
- **Sessió 8. Situacions conflictives.** Es treballarà com solucionar les problemàtiques que es presenten diàriament a les llars dels participants i a trobar la millor manera de solucionar-les. A més, es potenciarà que s'arribi a una educació democràtica on tots els membres puguin participar de la mateixa manera, tenint en compte en tot moment els rols familiars i les normes i límits establerts.
- **Sessió 9. Les tasques acadèmiques.** Es pretén conscienciar als participants de la importància que té l'àmbit escolar en l'educació dels seus fills, per tal que els pares recolzin aquest àmbit i els fills s'impliquin més en les activitats que l'escola demana.
- **Sessió 10. La motivació.** En aquesta es treballarà amb els pares com ajudar a motivar als seus fills i la importància que té aquesta pràctica; amb els menors es treballarà directament la motivació.
- **Sessió 11. Sortida conjunta a una activitat exterior.** En el nostre cas es farà una sortida a la Manreana, aprofitant que es durà a terme en un època on la temperatura ja és agradable i, a més, comptant amb una visita guiada.
- **Sessió 12. Repàs de tot el que s'ha treballat i cloenda.** Es farà una vista enrere de tot el que s'ha treballat ja que és la última i és necessari repassar com era la relació abans de realitzar el curs i una vegada realitzat, per finalitzar es deixarà un temps perquè puguin exposar el que vulguin. A més hi haurà un pica – pica per celebrar tots junts la cloenda.

A la fase postactiva, es recolliran dades del procés i dels usuaris en diferents moments. Per una banda, s'analitzaran les millores i els avanços que es veuen reflectits al quadrant de l'avaluació; i, per una altra, l'educador farà una valoració de cada activitat, a partir d'una eina en forma de taula, que s'ha creat per recollir tota la informació rellevant en relació al desenvolupament de les sessions.

APLICATIU MÒBIL

Un dels aspectes innovadors del projecte es basa en la creació d'un aplicatiu pel dispositiu mòbil, que pretén ser un incentiu per la participació de les famílies i, sobretot dels adolescents, ja que en l'actualitat la tecnologia és el que més crida l'atenció dels joves.

El programa, com es pot veure a la maqueta mostrada a l'annex II, compta amb diferents funcions, on els participants podran interactuar amb la resta del grup, per mitjà d'un xat molt semblant al d'altres aplicacions; conèixer les sessions amb les que compta el projecte i una breu descripció d'aquestes; recolzament professional per a moments puntuals en els que es necessiti una consulta, en el període entre les sessions; i per últim, la seva funció primordial que és la valoració de les activitats per part dels usuaris. Així doncs, aquesta eina ens serà d'utilitat per una de les avaluacions de procés.

7. Activitats

Com s'ha comentat anteriorment, les activitats estan distribuïdes segons les sessions en les que es portaran a terme. Aquestes, tenen en compte tota la població diana a la qual està destinat el projecte i per tant, tothom pot participar en la programació. Per tal de detallar-les s'han elaborat un conjunt de taules on s'hi exposa la descripció de l'activitat, l'objectiu que treballen, entre d'altres aspectes importants per portar-les a terme. L'últim apartat de la fitxa és la valoració que el dinamitzador ha d'omplir un cop realitzat l'exercici.

En el cas dels objectius de l'activitat, cal dir que es basen en els objectius plantejats amb el projecte però que en alguns casos es treballen, paral·lelament, altres objectius concrets que s'han considerat interessants segons la temàtica.

Abans d'acabar les sessions es destinaran 10 minuts, per tal de fer una síntesi on els dinamitzadors conjuntament amb els usuaris un resum de la sessió per tal de recopilar tots els nous coneixements treballats. A més, es deixarà un espai perquè tothom pugui aportar idees, pensaments, o bé, preguntar dubtes que no hagin quedat resolts al llarg de la sessió.

SESSIÓ 1. PRESENTACIÓ

A l'arribada dels participants, els dinamitzadors del projecte faran una breu descripció de les sessions que es duran a terme durant el projecte, explicant què es treballarà en cadascuna d'aquestes. I es respondran tots els dubtes que els participants puguin tenir.

Un cop finalitzada l'explicació, es separaran el grup de pares i el dels menors per començar a fer les activitats de presentació, que ajudaran a crear un clima de confiança entre tots els participants.

- Activitats per a pares

ACTIVITAT 1. PRESTEM-NOS!
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Conèixer als participants del projecte.- Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l'activitat.
Els participants ocuparan l'espai formant una rotllana, el dinamitzador donarà una pilota a un dels participants. Mentre es van passant la pilota sona una cançó, quan aquesta es aturada pel dinamitzador, la persona que s'ha quedat amb la pilota a la mà es presenta davant del grup, dient el seu nom, el nom del seu fill i perquè pensa que és important realitzar aquest projecte. L'exercici continua de la mateixa manera fins que tots els integrants es presenten. En cas que una mateixa persona quedi més d'una vegada amb la pilota, el grup tindrà dret a fer-li una pregunta.
Espai.
L'espai on es realitza ha de ser un lloc ampli, però on tots els participants es sentin còmodes amb la dinàmica de l'activitat.
Material.
Per tal de dur a terme l'activitat es necessitarà un ràdio casset, o qualsevol aparell en el que es pugui ficar música; i la pilota.
Temporització.
Té una durada aproximada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents: <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 2. ENS CONEIXEM UNA MICA.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer als participants del projecte. - Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l'activitat.
<p>Els participants hauran de continuar en rotllana, el dinamitzador iniciarà l'exercici ficant-se al mig d'aquesta i dient tres afirmacions o negacions sobre ell mateix (s'ha d'intentar que siguin divertides i sorprenents). Una d'aquestes haurà de ser falsa i la resta dels participants ha d'esbrinar quina és la incorrecta.</p> <p>La persona que ho ha encertat serà el que continuarà l'exercici amb la dinàmica començada.</p>
Espai.
Per realitzar l'activitat es necessitarà un espai ampli i còmode.
Material.
No es necessitarà cap material en especial per realitzar l'activitat.
Temporització.
Aquesta activitat també tindrà una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills**

ACTIVITAT 3. ENLLACEM-NOS.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer als participants del projecte. - Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l'activitat.
<p>Tots els participants formen un cercle, per posar inici a l'activitat el dinamitzador escollirà a una persona a l'atzar i li donarà el cabdell de llana, aquesta haurà de dir el seu nom, passatemps i algun dels seus interessos en relació al que vol aconseguir amb el projecte. A continuació, el passarà a una altra persona que ha de seguir el mateix procediment fins formar una teranyina.</p> <p>Un cop formada, els participants hauran de desfer-la en el mateix ordre, dient una qualitat positiva de la persona que li havia llançat anteriorment. Si no es coneixen en profunditat, es poden dir sensacions positives que transmet la persona.</p>
Espai.
Es necessita un espai prou ampli per poder distribuir-se per la sala.
Material.
Un cabdell de llana d'una llargària aproximada de 8 metres.
Temporització.
L'activitat té una durada de 10 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 4. “EL LAZARILLO”
Objectius de l’activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer als participants del projecte. - Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l’activitat.
<p>El dinamitzador del grup haurà de preparar el recorregut per on passaran els participants (a l’annex III es pot observar un exemple.)</p> <p>Els participants s’agruparan per parelles, un d’ells es tancarà els ulls de tal manera que no puguin veure res. El seu company, li agafarà de la mà i l’anirà guiant pel recorregut (també es podran realitzar indicacions verbals).</p> <p>* En aquest cas, s’ha de passar caminant per sobre del banc, fer un ziga-zaga pel voltant dels cons, anar saltant amb els dos peus pels cercles i passar per sota de les tanques.</p> <p>Un cop finalitzat el recorregut, es canviaran els rols i els que han fet de guies passen a ser els guiats.</p> <p>Quan tots els participants ja hagin portat a terme l’activitat, cada persona li dirà al seu company una qualitat que ha pogut observar en la seva guia, sempre de manera positiva. Per exemple: he pogut veure que és molt pacient, és una persona que et fa sentir segur/a...</p>
Espai.
Serà necessari un espai molt ampli on hi entri el recorregut planificat.
Material.
El material necessari dependrà del circuit que es vulgui portar a terme, en aquest cas es necessitarà un banc, tres cons, sis cercles i dos tanques.
Temporització.
L’activitat té una durada de 20 minuts.
Indicadors d’avaluació.
<p>Per l’avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d’aplicació o execució: el grau d’implantació de l’activitat. - Qualitat de l’execució: avaluem com s’ha fet l’activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d’execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d’impacte: Es valora la utilitat de l’activitat per assolir l’objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes entre pares i fills.**

ACTIVITAT 5. ES CARACTERITZA PER...
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer als participants del projecte. - Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l'activitat.
<p>Per tal de conèixer a les famílies i els adolescents conjuntament, cada menor es ficarà amb els familiars que estiguin realitzant l'activitat. De manera individual cada menor haurà de presentar als seus familiars i dir alguna cosa que li agrada de la seva personalitat, a continuació els familiars presentaran al menor i també li esmentaran una característica positiva.</p> <p>Per fer-ho més dinàmic es realitzarà amb un megàfon, els participants es col·locaran al mig d'una rotllana composada per tots els participants.</p>
Espai.
<p>És necessari un espai molt ampli on es pugui fer una rotllana, si és possible seria interessant fer-ho a l'exterior.</p>
Material.
<p>Serà necessari un megàfon.</p>
Temporització.
<p>Aquesta activitat té una durada aproximada de 20 minuts.</p>
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 6. PICA'M LA MÀ!
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer als participants del projecte. - Crear un clima càlid entre els participants.
Descripció de l'activitat.
<p>El dinamitzador farà dos grups, en el primer estarà el conjunt de pares i a l'altre els menors. Els pares es distribuïran per tot l'espai, mentre que els menors es col·locaran tots junts al centre amb els ulls embenats.</p> <p>Els pares a través d'un únic so o paraula hauran de guiar-los fins a la seva posició per tal de xocar les mans.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli sense objectes que puguin interferir durant l'activitat.
Material.
Únicament es necessitaran mocadors per poder tapar els ulls als adolescents.
Temporització.
Aquesta activitat té una durada de 20 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 2. LA COMUNICACIÓ ASSERTIVA.

- Activitats per a parels.

ACTIVITAT 7. APRENENT A COMUNICAR-NOS.

Objectius de l'activitat.

- Identificar els avantatges de l'assertivitat.
- Valorar positivament la comunicació assertiva.

Descripció de l'activitat.

A partir de la visualització d'un vídeo sobre els diversos estils de comunicació (annex IV), el dinamitzador iniciarà un debat on els protagonistes seran els participants. En aquesta activitat el dinamitzador fa de mediador del debat, potenciant l'anàlisi de la comunicació assertiva.

Per tal d'iniciar-lo i guiar-lo, presentarà els cartells (annex V) amb les preguntes següents:

- Quins són els diversos estils de comunicació?
- Què caracteritza a cada estil?
- Quins avantatges s'obtenen a cadascun d'ells?
- Quin és el més adequat per utilitzar amb els nostres fills?

Espai.

Per realitzar l'activitat es necessita un espai amb cadires que es puguin col·locar en semicercle, davant d'un projector i on tothom pugui veure a la resta de participants.

Material.

Aquesta activitat requereix d'un projector, el vídeo que s'utilitzarà i els cartells on apareixen les preguntes.

Temporització.

Té una durada aproximada de 15 minuts.

Indicadors d'avaluació.

Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:

- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.
- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).
- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.

Valoració.

ACTIVITAT 8. PHILIP 6x6
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els avantatges de l'assertivitat. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>A partir de la tècnica Philip 6x6 (es realitzen grup de 6 persones, cada membre del grup parlarà sense interrupcions dels altres companys durant 1 minut sobre la temàtica exposada pel dinamitzador, un dels integrants de cada grup serà l'encarregat d'anotar les idees que van sorgint) esmentaran quines són les avantatges de la comunicació assertiva.</p> <p>Quan hagin passat els 6 minuts, es ficaran en comú totes les idees que han anat sorgint, d'aquesta manera es fa conjuntament un resum de totes les aportacions individuals.</p> <p>El dinamitzador realitzarà una síntesi de tot el treballat, afegint aquells aspectes que pensa que falten per comentar.</p>
Espai.
Per tal de realitzar aquesta activitat es necessita una aula, per agrupar les cadires en grups de 6.
Material.
Serà necessari un bolígraf i un full per cada grup. A més, opcionalment es pot utilitzar una pissarra per escriure les idees que hagin sorgit.
Temporització.
Té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills**

ACTIVITAT 9. VIGILEU, PLOUEN IDEES!
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els avantatges de l'assertivitat. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>El dinamitzador obrirà l'activitat presentant tres imatges (annex VI) on apareixen persones amb expressions no verbals dels 3 tipus de comunicació. A partir d'aquestes preguntarà: Coneixeu els diferents estils de comunicació? I es potenciarà la participació dels menors perquè les distingeixin. Un cop anomenats els tres estils de comunicació (assertiu, agressiu i passiu), es faran dos preguntes més per continuar amb la pluja d'idees:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quines característiques tenen? - Quines conseqüències poden tenir? <p>Una vegada realitzada la pluja d'idees, el professional resumirà tot el que s'ha comentat explicant de manera clara i entenedora els tres estils de comunicació.</p>
Espai.
L'espai ha de potenciar la participació dels menors, per tant ha de ser acollidor.
Material.
Serà necessària una pissarra per anar recollint les idees aportades pels infants, a més de les imatges en una mida on tots els participants puguin veure-les adequadament.
Temporització.
Té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 10. I TU, COM ET SENTIRIES?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els avantatges de l'assertivitat. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>Es portarà a terme una fantasia guiada, on els menors hauran de tancar els ulls per ficar-se en la pell dels protagonistes de les històries que el dinamitzador anirà explicant (annex VII), aquestes explicaran diversos casos en els quals s'utilitzen estils de comunicació diferents. És molt important la manera en la que s'expliquen les històries, ja que es busca que els menors puguin empatitzar.</p> <p>Al finalitzar la tècnica es deixarà un espai obert on els joves que vulguin poden explicar quin personatge representa cada estil comunicatiu i com s'han sentit en cada moment.</p>
Espai.
Es durà a terme en un espai on els participants es puguin ficar còmodes i relaxar per endinsar-se en les històries.
Material.
Únicament es necessiten les històries que ha de narrar el dinamitzador.
Temporització.
Tindrà una durada aproximada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 11. COM ÉS EL NOSTRE EQUIP?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els avantatges de l'assertivitat. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat consisteix en crear una brotxeta de fruites, un dels participants estarà amb els ulls tapats i s'haurà de guiar del que li van explicant el seu grup.</p> <p>Es col·locaran conjuntament els adolescents amb els seus familiars, entre ells decidiran les persones que faran de guia i el que farà la brotxeta. Davant d'aquest es ficarà el material necessari per realitzar-la, les peces de fruites tallades i, a més, trossos de verdures crues.</p> <p>El dinamitzador donarà a cada grup un paper on apareixerà el tipus de comunicació que hauran d'utilitzar per donar les explicacions al company.</p> <p>Per finalitzar l'activitat s'observarà quins grups han aconseguit realitzar la millor tasca, com es senten els seus participants i quin tipus de comunicació li havia tocat, amb la finalitat de observar que la comunicació assertiva és la que obté millors resultats i amb els que els seus protagonistes tenen un millor sentiment al finalitzar l'activitat.</p>
Espai.
<p>L'activitat s'ha de portar a terme en un espai ampli, on els participants es puguin moure per agrupar-se i moure's còmodament. A més, és important que no s'interfereixin entre els grups i realitzin l'activitat de manera conjunta.</p>
Material.
Es necessitaran pals de brotxeta, peces de fruita tallades i peces de verdura tallades.
Temporització.
Aquesta activitat té una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 3. VINCLES PROTECTORS I SEGURS

- Activitats per a pares.

ACTIVITAT 12. CADA FAMÍLIA TÉ LA SEVA HISTÒRIA

Objectius de l'activitat.

- Conèixer els diferents tipus de vincles.
- Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.

Descripció de l'activitat.

El dinamitzador de la sessió narrarà 4 històries diferents (annex VIII), en aquestes apareixen els quatre tipus de vincle que existeixen.

Després d'explicar-les es deixarà un moment de reflexió perquè cadascun dels participants pugui pensar en quin tipus de vincle té amb les persones del seu voltant, cadascú podrà donar la seva opinió sobre les diferents històries.

Un cop finalitzada aquesta primera part de l'activitat, es formaran grups de 4 persones (no es poden ajuntar dos progenitors en un mateix grup) i hauran d'emplenar una graella (annex IX) on es relaciona cada història amb el tipus de vincle.

En acabar es ficarà en comú el que hagi pensat cada grup, havent un representant d'aquests que exposi la opinió del grup en general.

Espai.

Per tal de dur a terme l'activitat es necessitarà una aula amb taules i cadires perquè tothom pugui treballar còmodament. És important que la posició de l'aula faciliti la participació i visibilitat de tots els components del grup.

Material.

Es necessitaran les històries que utilitza el dinamitzador, i les graelles que emplenaran els usuaris.

Temporització.

Aquesta activitat té una durada total de 20 minuts.

Indicadors d'avaluació.

Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:

- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.
- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).
- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.

Valoració.

ACTIVITAT 13. APRENENT DELS PROPIS ERRORS
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a organitzar la llar familiar. - Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.
Descripció de l'activitat.
<p>És important que els participants reflexionin sobre la pròpia conducta en la seva relació pares-fills, ja que tot i veien exemples simbòlics és convenient que distingeixin els propis errors i pensin quina seria una possible solució per fer-li front.</p> <p>Així doncs, l'activitat consisteix en que cadascú de manera individual pensarà quines són les actituds que considera que hauria de canviar perquè no afavoreixen la relació amb les persones del seu voltant. Una vegada descoberts, buscarà una possible solució o bé dirà quin hauria d'estar el seu comportament per millorar les relacions ja establertes.</p> <p>Per tal de fer-ho més dinàmic, les persones que vulguin podran utilitzar els emoticones del whatsapp (annex X) per fer un titular de l'actitud que han de tenir i exposar-ho a la resta del grup. És important que sigui voluntari, sinó es poden sentir incòmodes i crear situacions poc favorables pel desenvolupament del programa.</p>
Espai.
És necessària una aula on tots els participants es puguin sentir còmodes, i on puguin escriure.
Material.
Per tal de realitzar l'activitat es necessitaran folis i bolígrafs suficients per tots els participants, a més dels emoticones.
Temporització.
Aquesta activitat tindrà una temporització de 10 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 14. POSA'T A LA MEVA PELL
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Valorar positivament la comunicació assertiva. - Fomentar el respecte cap a les normes.
Descripció de l'activitat.
<p>Es necessitaran quatre voluntaris per interpretar la història que anirà explicant el narrador, que podrà ser un altre voluntari. Aquesta història (annex XI) que parla i treballa els tipus de vincles, no té un final tancat sinó que en acabar la interpretació, els participants s'hauran de col·locar en grups de tres persones i escriure un final per a la història.</p> <p>Aquests grups hauran d'interpretar els diferents finals que han sorgit i explicar com s'han sentit segons els seus personatges i el que han representat.</p> <p>En acabar l'activitat s'ha de fer una rotllana i debatre sobre la varietat de solucions a un problema, la capacitat de les persones de sortir-se amb èxit, el tipus de comunicació que obté millor resultats i la importància de respectar les normes establertes.</p>
Espai.
Un espai ampli per deixar lloc a la interpretació de la història, la resta del grup estarà assegut al terra en forma de semicercle.
Material.
Les històries que s'utilitzaran pel joc de rol, papers i bolígrafs.
Temporització.
L'activitat tindrà una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 15. NO SOM DE PEDRA
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Confiar en la reformulació del vincle. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>Per dur a terme l'activitat s'utilitzarà la dinàmica de l'escultura. Així doncs, el dinamitzador llegirà una història (annex XII) on hi ha diferents personatges que tenen un paper significatiu. Cadascun d'aquest representa uns sentiments, pensaments, situacions familiars... Es demanarà que surtin tants voluntaris com personatges té la història i es tornarà a llegir la narració per segon cop. Els voluntaris han d'entrar a escena quan es nombri el seu personatge i situar-se per l'aula en la posició que creuen que representa més al seu personatge, i a la distància que creu convenient amb la resta de persones.</p> <p>En acabar la història, la resta del grup ha de situar-se darrere del personatge amb el qual s'han sentit més identificats, les persones que vulguin poden dir perquè s'han col·locat en aquell personatge en concret.</p> <p>El dinamitzador demanarà als voluntaris una explicació perquè s'han situat en aquell punt de l'aula i perquè s'han col·locat en aquella posició determinada.</p> <p>A partir de les diferents aportacions, el dinamitzador potenciarà la participació de tots en una discussió per entendre els diferents tipus de comunicació utilitzats i els tipus de vincles que hi ha establerts.</p>
Espai.
Una aula gran per on es puguin moure tots els participants.
Material.
Es necessitarà la història que narra el dinamitzador de l'activitat.
Temporització.
Té una durada total de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 4. HÀBITS SALUDABLES I RUTINES.

- Activitats per a pares.

ACTIVITAT 16. QUÈ CONSIDEREM IMPORTANT?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Aprendre a organitzar la llar familiar.
Descripció de l'activitat.
<p>Aquesta activitat parteix de realitzar un debat entre els participants sobre la importància d'establir rutines pel desenvolupament òptim dels seus fills. Per tal de dur-lo a terme es faran dos grups segons la resposta a la pregunta: Seguiu un horari concret en el vostre dia a dia?. A partir d'aquest els participants es posicionaran a l'aula. I cada grup donarà els arguments a favor per mantenir la conducta que tenen, el dinamitzador haurà d'estar atent per potenciar la participació del major nombre de persones possible.</p> <p>Per fer-ho més dinàmic i, a més, gestionar de manera positiva els torns de paraula, s'utilitzarà una imitació d'un micròfon (annex XIII) i els participants que vulguin intervenir hauran de demanar-lo.</p>
Espai.
<p>Per realitzar l'activitat es necessitarà un espai amb cadires que estiguin agrupades en dos, una davant de l'altra.</p>
Material.
<p>Es necessitarà el micròfon per realitzar l'activitat.</p>
Temporització.
<p>L'activitat té una durada de 20 minuts.</p>
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 17. CREEM UN HORARI
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a organitzar la llar familiar.
Descripció de l'activitat.
<p>Els familiars es reuniran amb aquelles persones que participen al projecte i que conviuen conjuntament a la llar. A partir d'una graella (annex XIV) es crearà un horari, en el qual es dedicarà un temps determinat a realitzar cada tasca de la llar, al cantó es ficarà la persona que ha de dur a terme la tasca, és important que el dinamitzador expressi la importància d'atorgar tasques de la llar als menors, ja que això afavorirà el sentiment de pertinença amb la llar i que valorin positivament a les tasques que desenvolupen els altres integrants.</p>
Espai.
<p>Es durà a terme a una aula on els participants puguin agrupar-se còmodament i a més, debatre i escriure.</p>
Material.
<p>Per tal de dur-la a terme serà necessari la graella on realitzaran el seu horari, tantes com a famílies que participen.</p>
Temporització.
<p>L'activitat té una durada de 10 minuts.</p>
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- Activitats per a fills.

L'activitat que es proposa a continuació pel grup de fills, no el durà a terme el dinamitzador habitual de les sessions, sinó que ho farà amb l'ajuda d'experts en aquesta temàtica. Es considera adequat que hi hagi una prevenció del consum de tòxics, concretament en aquesta sessió que tracta dels hàbits saludables.

ACTIVITAT 18. LA ELECCIÓ ESTÀ A LA TEVA MÀ.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer els riscos del consum de tòxics. - Fomentar els beneficis de ser autònom.
Descripció de l'activitat.
Es portarà a terme una sessió sobre el consum de tòxics amb el recolzament d'un professional extern que realitzi la sessió, en aquesta seria interessant treballar amb els menors les conseqüències del consum de tòxics i, a més, la responsabilitat que té cadascun d'ells en començar una addicció.
Espai.
Per realitzar l'activitat es necessitarà una aula on tots puguin parlar còmodament sobre els seus dubtes i experiències.
Material.
Per dur a terme l'activitat és imprescindible el recolzament d'un professional especialitzat en l'àmbit, amb tot aquell material que consideri necessari per realitzar la sessió.
Temporització.
Tindrà una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 19. REFORÇANT HÀBITS POSITIUS.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a organitzar la llar familiar. - Fomentar els beneficis de ser autònom.
Descripció de l'activitat.
<p>Els participants s'hauran de ficar en grups amb els seus familiars, hauran de dir en aquest petit grup quins són els hàbits rutinaris que té la família que més els agrada compartir, i quin sentiment desperta en ells. Després que cadascú hagi tingut la possibilitat d'explicar el seu pensament sobre aquest hàbit, hauran de triar de manera conjunta quin és el que tenen en comú i els agrada més. Una vegada triat faran, a partir d'un collage, un dibuix o icona que representi aquest hàbit per recordar-ho i posar-ho en pràctica de manera diària.</p>
Espai.
<p>Es necessita un aula on es puguin fer diversos grups de cadires i taules, per tal que tots els grups puguin treballar adequadament.</p>
Material.
<p>Per realitzar l'activitat es necessitarà el material que s'utilitza als collage (revistes, fils, pega...).</p>
Temporització.
<p>L'activitat té una durada de 30 minuts.</p>
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 5. L'OCI CONJUNT.

- Activitats per a parels.

ACTIVITAT 20. CONEIXEM ALS NOSTRES FILLS?

Objectius de l'activitat.

- Identificar les aficions dels fills.
- Promoure un espai d'oci conjunt.

Descripció de l'activitat.

Per donar inici a l'activitat, el dinamitzador demanarà als participants que es col·loquin per parelles, tenint en compte que els dos progenitors no poden anar junts.

Una vegada estan per parelles, una de les persones farà d'entrevistador i l'altra haurà de respondre a les preguntes que es presenten a continuació.

- Com es diu el teu fill?
- Qui és o són els seus millors amics? Quines activitats sol fer amb ells?
- Què fa quan acaba el seu horari lectiu?
- Els caps de setmana quines activitats realitza?
- Quin tipus de música li agrada escoltar? I de pel·lícules?

Un cop hagi acabat, es canviaran els papers i l'entrevistat passa a ser l'entrevistador. Al finalitzar l'activitat el dinamitzador obrirà un espai de reflexió a partir de la pregunta: Consideres que coneixes al teu fill? Què podem fer per millorar aquesta relació?.

Espai.

És necessari un espai on es puguin ficar per parelles i puguin parlar còmodament sense que es creï un soroll molt elevat.

Material.

Per dur-la a terme no es necessita cap material.

Temporització.

Té una durada de 15 minuts.

Indicadors d'avaluació.

Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:

- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.
- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).
- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.

Valoració.

ACTIVITAT 21. QUÈ PODEM FER AMB ELLS?

Objectius de l'activitat.

- Conèixer els recursos d'oci de l'entorn.
- Promoure un espai d'oci conjunt.

Descripció de l'activitat.

A partir de les pròpies aficions i gustos, i pensant amb la informació sobre els propis fills s'hauran de cercar diferents propostes d'oci que hi hagi en la localitat per tal de poder portar-les a terme conjuntament amb els fills. És interessant que cada família trobi com a mínim una activitat de les proposades, en un horari en el que es pugui portar a terme i es comprometin a portar-la a terme durant els propers 15 dies.

Espai.

Aquesta activitat s'ha de realitzar a una aula d'informàtica, on cadascú pugui tindre un ordinador o bé compartir-lo amb parelles.

Material.

Seràn necessaris els ordinadors de l'aula.

Temporització.

L'activitat té una temporització de 15 minuts.

Indicadors d'avaluació.

Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:

- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.
- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).
- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.

Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 22. OCI DIFERENT.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar els beneficis de ser autònom. - Promoure un espai d'oci conjunt.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat començarà amb la projecció d'un vídeo (annex XV) on s'enfronten dos tipus d'oci: el de dia i relacionat amb l'activitat física i el nocturn, relacionat amb el consum de tòxics. A partir d'aquest, s'obrirà un debat per conèixer que en pensen sobre els dos tipus d'oci.</p> <p>Per deixar constància, es farà una mena de taula on s'escriuran els beneficis i els perjudicis dels dos tipus d'oci. Davant d'aquesta representació, el dinamitzador haurà de potenciar i remarcar la importància del sentiment i benestar propi.</p>
Espai.
<p>Per realitzar l'activitat és necessària una aula on hi hagi projector per poder passar el vídeo i que sigui prou ampli per asseure en semicercle, per tal d'afavorir la intervenció de tots els participants.</p>
Material.
<p>És necessari el vídeo que s'utilitza a l'activitat, i un projector per tal de passar-lo.</p>
Temporització.
<p>L'activitat té una durada de 30 minuts.</p>
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjunta pares i fills.**

ACTIVITAT 23. DIARI D'ACTIVITATS CONJUNTES.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Promoure un espai d'oci conjunt.
Descripció de l'activitat.
<p>Una vegada junts els grups de pares i de fills, es ficaran amb els seus familiars i a partir de les activitats realitzades anteriorment es faran propostes d'activitats per realitzar de manera conjunta. Es decidiran un mínim de 3 activitats d'oci per realitzar conjuntament durant els 15 dies següents.</p> <p>Després de seleccionar les activitats a realitzar, la família crearà un diari on es col·locaran les fotografies d'aquelles activitats que s'han anat desenvolupant. Serà la família qui decidirà si incloure imatges del mateix projecte o únicament d'aquelles externes a aquest.</p> <p>El disseny és totalment lliure, el dinamitzador únicament farà de moderador i donarà diferents idees i exemples per potenciar la creativitat del grup.</p>
Espai.
Espai ampli per poder treballar conjuntament de manera còmoda.
Material.
El material necessari és el fungible que s'utilitzarà per dissenyar els diferents diaris familiars.
Temporització.
L'activitat té una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

A la següent sessió seria convenient veure si s'han realitzat les activitats acordades, imprimint les fotografies que hagin estat per poder completar el diari de les activitats.

SESSIÓ 6. ESTABLIMENT DE NORMES I LÍMITS.

- Activitats per a parets.

ACTIVITAT 24. POSEM-NOS EN JOC!
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Gestionar positivament les situacions conflictives.
Descripció de l'activitat.
<p>Per treballar aquest objectiu, s'utilitzarà la tècnica del "Role Playing". L'aula es dividirà en 2 grups que hauran d'escenificar diferents situacions, el dinamitzador plantejarà a cada grup un dels casos, el primer representa la implantació incorrecta de les normes i el segon, la correcta (annex XVI).</p> <p>Un cop feta la representació davant de l'altre grup, conjuntament hauran de fer una reflexió per treure conclusions de les pràctiques educatives que s'han portat a terme en cada cas.</p> <p>El fet d'agrupar als participants en dos és perquè es vol aconseguir que els propis grups s'autogestionin i arribin a un consens. Establint normes, regles i rols dintre d'una atmosfera petita, ficant en pràctica les habilitats treballades i que es puguin reflectir en futurs episodis.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli i còlid
Material.
El material necessari són cadires, paper i bolígrafs.
Temporització.
L'activitat té una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 25. EL SEMÀFOR DE LES NORMES.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el respecte cap a les normes.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat consisteix en classificar les actituds i les accions representades a les imatges que es repartiran (annex XVII), segons els colors del semàfor. S'adjudicarà el color verd quan consideren que es correcta, si és groc la consideren menys adequada i pensen que es pot realitzar d'una manera diferent, per últim si trien el color vermell vol dir que no és correcta.</p> <p>El dinamitzador col·locarà un semàfor gran enganxat a la pissarra (annex XVIII), i repartirà les imatges entre els participants. Cadascú haurà de ficar la imatge al color que li sembli adient i explicar perquè ho ha decidit així.</p>
Espai.
L'activitat s'ha de dur a terme en un espai ampli i càlid.
Material.
Per realitzar-la es necessita el semàfor i les imatges que es repartirà als joves.
Temporització.
L'activitat té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 26. EL NOSTRE FINAL ÉS...
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el respecte cap a les normes.
Descripció de l'activitat.
<p>Es presentarà una història on una noia no compleix les normes que li adjudiquen els seus pares (annex XIX), el final de la història és obert.</p> <p>Es deixarà un temps perquè cadascú pensi com reaccionaria si estigués en la situació dels seus pares. Després es deixarà un espai perquè els que vulguin participar diguin que han pensat, com reaccionarien com a pares i els sentiments que provoca tant a la menor com als pares. A continuació els joves hauran de crear el final que considerin més adient.</p>
Espai.
L'activitat s'ha de dur a terme en un espai ampli i càlid.
Material.
Per realitzar-la es necessita el semàfor i les imatges que es repartirà als joves.
Temporització.
L'activitat té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 27. ELS TITULARS DE LES NORMES.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Gestionar positivament les situacions conflictives. - Fomentar el respecte cap a les normes. - Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.
Descripció de l'activitat.
<p>Pares i fills s'asseuran de manera conjunta per parlar de les normes i límits que no es compleixen en l'àmbit domèstic. Entre els dos protagonistes extrauran aquelles mancances i crearan un titular positiu per situar-lo al lloc on no es porta a terme la norma.</p> <p>Amb aquest titular de caire positiu intentarem que eles normes no complertes es compleixin.</p> <p>Ex: no arriba a l'hora acordada per les nits, a la porta de sortida col·locaran el titular: Què bé sopar junts quan estem aviat a casa!</p>
Espai.
Es necessitarà un espai ampli i càlid, ja que és un tema complex de treballar per possibles recriminacions.
Material.
Per dur a terme l'activitat es necessitaran rectangles de cartolines i retoladors perquè cada família pugui crear els seus propis cartells.
Temporització.
Té una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 7. ELS ROLS FAMILIARS.

- Activitats per a parels.

ACTIVITAT 28. QUIN ÉS EL MEU PAPER A LA FAMÍLIA?

Objectius de l'activitat.

- Aprendre a organitzar la llar familiar.
- Identificar els drets i deures de cada membre de la família.

Descripció de l'activitat.

L'activitat tracta que cada persona pugui escriure quines són les tasques i/o funcions que pensa que té dins de l'àmbit familiar, tot allò del que s'encarrega a la llar. Al cantó de cadascuna d'aquestes, haurà d'adjudicar una emoticona segons el sentiment que li presenta realitzar aquesta tasca (contenta, trista, enfadada, indiferent...) (annex XX).

Quan hagin finalitzat, es deixarà un espai perquè tothom pugui explicar allò que ha escrit i vol compartir amb la resta de participants.

Espai.

Per realitzar l'activitat es necessita un espai còmode i càlid.

Material.

Per realitzar l'activitat es necessitaran folis, bolígrafs i les emoticones per tots els participants.

Temporització.

L'activitat té una durada de 15 minuts.

Indicadors d'avaluació.

Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:

- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.
- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).
- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.

Valoració.

ACTIVITAT 29. EQUILIBRANT LES TASQUES.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a organitzar la llar familiar. - Identificar els drets i deures de cada membre de la família.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat consisteix en recollir en una llista totes les tasques necessàries per portar endavant la llar, i totes les funcions que s'han desenvolupar a partir d'una plantilla que es repartirà (annex XXI). Un cop s'ha realitzat el llistat, s'haurà de decidir qui haurà de ser l'encarregat de desenvolupar aquella tasca o funció, a partir d'aquell moment a la casa.</p> <p>Aquesta activitat es pot fer de manera individual i després els familiars ficar en comú els punts de vista que han recollit fins arribar a un consens, o bé realitzar-la directament de manera grupal.</p>
Espai.
És necessària una classe àmplia i càlida.
Material.
Per realitzar-lo es necessita la plantilla exposada a l'annex.
Temporització.
L'activitat durarà aproximadament 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 30. CASA DE COLÒNIES!
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar els beneficis de ser autònom. - Identificar els drets i deures de cada membre de la família.
Descripció de l'activitat.
<p>Per tal que cada menor expressi i reconegui les pròpies capacitats i potencialitats, el dinamitzador ficarà en pràctica una fantasia guiada. Els adolescents hauran d'imaginar que estan a punt de marxar de colònies i que, per poder anar, cadascú s'ha de comprometre a realitzar una tasca de la llar, la que considerin més adient segons les seves capacitats.</p> <p>En aquesta moment, els menors es col·locaran en rotllana i, per mitjà d'una assemblea, explicaran de quina tasca es poden fer càrrec i quines poden desenvolupar conjuntament. Per exemple: Jo puc encarregar-me de cuinar a l'hora de sopar.</p> <p>En acabar l'activitat, el dinamitzador farà una reflexió perquè pensin si a casa ajuden de la mateixa manera que ho podrien fer en la casa de colònies, explicant que de la mateixa manera que s'esforcen amb un grup d'amics, ho haurien de fer amb els seus pares.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli i càlid, on tots puguin veure la resta de participants.
Material.
No requereix cap material.
Temporització.
L'activitat tindrà una durada de 20 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 31. LA IMPORTÀNCIA DE LA MEVA FAMÍLIA.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els drets i deures de cada membre de la família.
Descripció de l'activitat.
<p>Per tal de conèixer els beneficis d'una bona convivència familiar, i així millorar-la es realitzarà un debat, en el qual els joves discutiran i faran un llistat conjuntament sobre els beneficis de la convivència i que els hi aporta la família.</p> <p>Un cop el debat es finalitzi el professional afegirà en els llistats els beneficis que no s'han tingut en compte i explicarà les avantatges d'una bona convivència.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli i càlid, on tots puguin veure a la resta dels participants.
Material.
Es requereix algun tipus de suport per poder fer el llistat.
Temporització.
L'activitat té una durada de 10 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 32. JO SÓC...
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els drets i deures de cada membre de la família.
Descripció de l'activitat.
<p>Es faran grups de 4 persones, sense que coincideixin els familiars, cadascun tindrà un paper (annex XXII) on s'indicarà quin personatge representa (pare, mare, fill o filla), el seu estat d'ànim i de la manera que actuarà (autoritari, comprensiu, agressiu, etc.). Cada grup triarà una situació quotidiana i la representarà tenint en compte el paper que ha de desenvolupar.</p> <p>A l'acabar cada representació explicaran el personatge que estaven duent a terme, explicant perquè es comportaven d'aquella manera i el rol que havien de desenvolupar, a més, poden explicar com s'han sentit ficant-se en la pell del seu personatge.</p> <p>La resta de participants analitzaran el cas, fan èmfasi en les conseqüències del seu comportament i explicaran alternatives a la manera d'actuar per aquella situació determinada.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli i càlid, on tots puguin sentir-se còmodes.
Material.
Es necessitaran els papers amb els rols a desenvolupar pels participants.
Temporització.
Té una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 8. SITUACIONS CONFLICTIVES.

- Activitats per a pares.

ACTIVITAT 33. ENTÉN-ME
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Gestionar positivament les situacions conflictives.- Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat parteix de la tècnica del videofòrum, així doncs es passarà un vídeo sobre els diferents estils d'educació, en el que es potencia els beneficis de l'educació democràtica (annex XXIII).</p> <p>A partir del debat s'intentarà que els progenitors interioritzin i valorin els avantatges i beneficis de l'estil educatiu democràtic, relacionat el treballat anteriorment amb la comunicació assertiva.</p>
Espai.
Es necessita un espai ampli i càlid, on es pugui veure un vídeo.
Material.
Pel desenvolupament de l'activitat es necessitarà el vídeo utilitzat i un projector.
Temporització.
Té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 34. SOM UN MIRALL.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Gestionar positivament les situacions conflictives. - Valorar positivament la comunicació assertiva.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat consisteix en ficar-se per parelles, una d'aquestes tindrà la tasca d'imitar tot allò que l'altra persona està fent. I l'altra haurà d'anar movent-se per l'espai i relacionant-se amb els seus companys de la manera que considera més adient per la socialització.</p> <p>A la persona que segueix i imita, se li dirà que ho ha de fer com si fos el fill de l'altra persona que imita les conductes que ha rebut a casa. Així s'adonaran que els seus fills són un reflex del comportament que tenen amb ells, que fan amb els altres allò que han après.</p> <p>Un cop finalitzada l'activitat, es deixarà un espai obert perquè es puguin explicar les situacions reals que es pensa en les que els fills han copiat una actitud dels progenitors.</p>
Espai.
Per dur a terme l'activitat es necessita un espai ampli i càlid.
Material.
No es requereix material per realitzar l'activitat.
Temporització.
L'activitat tindrà una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 35. EL JOC DE LES CADIRES.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Valorar positivament la comunicació assertiva. - Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.
Descripció de l'activitat.
<p>Es portarà a terme una dinàmica molt coneguda que consisteix en pujar tots a les cadires disponibles a la rotllana, entre tots hauran de col·laborar perquè ningú toqui el terra. Cada ronda es va treient una cadira, dificultant l'execució de l'activitat.</p> <p>Per tal de veure les diferències entre els resultats obtinguts segons el tipus de comunicació, es durà a terme dues vegades: la primera tots hauran de parlar de manera agressiva als seus companys, sense tenir en compte altres punts de vista; en la segona, hauran de ser respectuosos entre ells i col·laborar de manera més desinteressada.</p>
Espai.
Per realitzar-lo es necessitarà un espai ampli on es pugui realitzar l'activitat sense posar en risc la salut dels participants.
Material.
Es necessitaran tantes cadires com participants de l'activitat.
Temporització.
Tindrà una temporització de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 36. L'ILLA DELS CECS.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Valorar positivament la comunicació assertiva. - Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.
Descripció de l'activitat.
<p>Els participants es divideixen en cinc illots, a cadascun d'aquest es disposa d'un material (regles, cartolines, llapis, tisores, o cinta adhesiva) amb aquests s'ha de fabricar uns cubs.</p> <p>Cada illot ha de construir un cub, però cada illot té un tipus de material diferent, i els seus habitants unes característiques determinades.</p> <p>L'activitat finalitza quan una de les illes tingui tots els seus habitants i un cub fet. Es poden desplaçar a les altres, però ho han de fer sempre en barca. La barca serà un tros de corda lligada pels extrems de forma que pugui contenir dos o tres participants i que puguin caminar amb normalitat.</p> <p>Característiques de cada illot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Illa dels mancs: estaran amb les mans lligades, tenen cinc tisores i dues embarcacions però no poden remar i per tant han de viatjar acompanyats d'un habitant d'una altra illa. - Illa dels coixos: estan asseguts tota l'estona i no es poden desplaçar, disposen de cinc cartolines i no tenen embarcacions han d'anar acompanyats de dos habitants d'altres illes. - Illa dels sords: tenen les oïdes tapades, només respondran a senyals i signes, tenen cinc llapis i tres embarcacions. - Illa dels cecs: porten els ulls embenats, disposen de cinc regles, tenen tres embarcacions i es poden moure a partir dels crits dels habitants de les altres illes. - Illa dels muts: no poden parlar durant tot el joc, tenen cinc rotllos de cinta adhesiva i tenen tres embarcacions.
Espai.
Per realitzar-lo es necessitarà un espai ampli i còmode.
Material.
Es necessitaran regles, cartolines, llapis, tisores, cinta adhesiva i corda de pita.
Temporització.
Té una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 9. LES TASQUES ACADÈMIQUES.

- Activitats per a pares.

ACTIVITAT 37. EL VALOR DE L'ESCOLA.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Fomentar el recolzament a l'aprenentatge.
Descripció de l'activitat.
<p>L'activitat consisteix en fer un debat sobre quins aspectes consideren importants de l'escola i perquè pensen els pares que és important que els menors assisteixin a l'escola.</p> <p>El dinamitzador de l'activitat, ha de tindre clar que ha de potenciar la importància de l'educació secundària obligatòria pel futur dels menors i ha d'explicar quines són les senyals que s'han detectat des de l'escola: absentisme, falta d'interès... A més, a d'explicar la importància que tenen ells, com a pares, en el procés de formació.</p>
Espai.
Es requereix un espai ampli i còmode.
Material.
Per realitzar l'activitat no es necessita cap material.
Temporització.
L'activitat té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

ACTIVITAT 38. I JO, QUÈ PUC FER?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el recolzament a l'aprenentatge.
Descripció de l'activitat.
<p>Una vegada ja coneixem tots les carències dels adolescents a l'àmbit educatiu, és el moment en el que els pares reflexionin i pensin quines actituds i activitats poden desenvolupar des del seu rol per recolzar als seus fills. I hauran d'explicar a la resta del grup a partir d'un eslògan com han decidit ajudar als seus fills.</p> <p>Per exemple: Confio en les teves potencialitats, però si en algun moment necessites alguna cosa CRIDA'M!</p>
Espai.
Es requereix un espai ampli i còmode.
Material.
Per realitzar l'activitat no es necessita cap material.
Temporització.
L'activitat té una durada de 15 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 39. ENS IMPLIQUEM.
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar la implicació a les tasques escolars.
Descripció de l'activitat.
<p>La finalitat de l'activitat és que els menors reconguin quins aspectes han de millorar personalment, en relació a l'àmbit escolar. Així doncs, cadascú farà un llistat d'aquelles activitats o actituds en les que pensa que pot treballar i millorar, després seran ells mateixos els que ficaran solucions a aquestes situacions que es presenten. El dinamitzador haurà de ser un suport per fer pensar veritablement quines coses es poden canviar, seria convenient que aquest els conegui i tingui una mínima informació sobre el que, des del centre, es pensa que s'hauria de treballar, per tal de fer èmfasis en aquelles coses.</p>
Espai.
L'espai ha de ser còmode i ampli, on tots els participants puguin veure als seus companys.
Material.
Per dur a terme l'activitat es necessitaran folis i bolígrafs.
Temporització.
L'activitat té una durada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats conjuntes pares i fills.**

ACTIVITAT 40. COM GESTIONEM EL TEMPS?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el recolzament a l'aprenentatge. - Potenciar la implicació a les tasques escolars. - Gestionar adequadament el temps dedicat a les feines acadèmiques.
Descripció de l'activitat.
<p>A partir de l'ordinador els protagonistes buscaran quines estratègies poden utilitzar per gestionar adequadament el temps dedicat a les tasques escolars: ja siguin calendaris, horaris amb cartolines, frases de motivació localitzades a espais de la llar estratègics, etc.</p> <p>Un cop cada família sàpiguen quina tècnica utilitzaran, hauran de realitzar i fabricar aquell material que necessiten, de manera conjunta.</p>
Espai.
Per realitzar l'activitat es necessita un espai ampli i càlid.
Material.
El material necessari són cartolines, retoladors, entre d'altre material d'oficina.
Temporització.
L'activitat té una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 10. LA MOTIVACIÓ.

- Activitats per a pares.

ACTIVITAT 41. ESCOLTA'M
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none">- Fomentar el recolzament a l'aprenentatge.
Descripció de l'activitat.
<p>Per tal de realitzar l'activitat el dinamitzador sol·licitarà la participació de 2 voluntaris, aquestes persones hauran de sortir de l'aula on estigui la resta del grup. Se li demanarà que parlin durant 5 minuts cadascú sobre alguna temàtica que els agradi molt, i se'ls deixaran 10 minuts perquè s'ho puguin preparar. Per tal de fer la seva exposició entraran individualment. Mentrestant, el dinamitzador dirà a la resta del grup que han de fer de públic, però amb una condició: a la primera persona no se li ha de fer molt cas, hauran de fer veure que no els interessa el que està explicant (agafant el mòbil, parlant entre ells, mirant a altres espais...); en canvi al segon se li ha de prestar molta atenció, se li ha de prestar atenció a tot allò que està dient i fent alguna pregunta rellevant si tenen sobre la temàtica.</p> <p>En finalitzar les dos exposicions els dos voluntaris hauran d'explicar com s'han sentit al realitzar l'activitat, després se'ls explicarà la tasca que tenia encomanada el grup perquè ningú es senti ofès.</p> <p>Així, es farà una reflexió sobre la importància d'escoltar a les persones quan estan parlant sobre alguna cosa que per a ells és important, remarcant en tot moment l'àmbit de l'escola i de les feines que tenen encomanats des d'aquesta els seus fills.</p>
Espai.
Per realitzar l'activitat es necessita un espai càlid i còmode.
Material.
No es requereix cap material per dur a terme l'activitat.
Temporització.
Té una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat.- Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades).- Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a fills.**

ACTIVITAT 42. PERQUÈ ESTUDIEM?
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar la implicació a les tasques escolars.
Descripció de l'activitat.
<p>Individualment hauran d'explicar quina és la seva actitud cap a l'escola (positiva i negativa) i quines són les motivacions que el porten a tenir aquesta actitud. Per tal de descobrir quines són les expectatives de cada menor i conèixer què els hi pot ser d'incentiu per comprometre's amb l'escola.</p> <p>El dinamitzador haurà d'adaptar-se al grup i extreure els aspectes positius que s'han anomenat i cercar diferents causes per continuar amb els seus estudis.</p>
Espai.
Per realitzar l'activitat es necessita un espai càlid i còmode.
Material.
No es requereix cap material per dur a terme l'activitat.
Temporització.
Té una durada aproximada de 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

- **Activitats per a pares i fills.**

ACTIVITAT 43. TOT ESTÀ PER FER
Objectius de l'activitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el recolzament a l'aprenentatge. - Potenciar la implicació a les tasques escolars.
Descripció de l'activitat.
<p>A partir d'un vídeo on una persona parla sobre la importància dels ànims i de la voluntat de les persones per fer les coses, sent aquesta la base de l'èxit (annex XXIV), es realitzarà un videofòrum.</p> <p>La intenció és que a la última sessió com a tal del projecte, els participants es portin unes reflexions sobre la motivació per fer les coses i s'obri un espai de debat sobre el que es pot començar a fer des d'aquest moment.</p>
Espai.
L'activitat requereix d'un espai ampli on es pugui veure còmodament el vídeo.
Material.
Únicament es necessita l'arxiu i un projector.
Temporització.
Es portarà a terme durant 30 minuts.
Indicadors d'avaluació.
<p>Per l'avaluació tindrem en compte els indicadors següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau d'aplicació o execució: el grau d'implantació de l'activitat. - Qualitat de l'execució: avaluem com s'ha fet l'activitat, tenint en compte diversos criteris (termini d'execució, utilització dels recursos previstos, adequació metodològica i nivell de compliment de les persones implicades). - Grau d'impacte: Es valora la utilitat de l'activitat per assolir l'objectiu.
Valoració.

SESSIÓ 11. SORTIDA CONJUNTA A UNA ACTIVITAT A L'EXTERIOR.

Una vegada desenvolupades totes les activitats que formen part del projecte, és hora de ficar en pràctica la convivència i l'experiència de compartir activitats lúdiques al mateix projecte.

La finalitat principal és reforçar tots els objectius treballats al llarg dels mesos, a partir d'activitats físiques que es porten a terme de manera grupal i que requereixen la socialització i recolzament de tot el grup. Així doncs, es realitzarà una sortida a la Manreana, lloc on es solen desenvolupar visites guiades amb una sèrie d'activitats: canoa, muntar a cavall... entre d'altres.

Al finalitzar la visita, a partir d'un berenar es parlarà del que ha suposat el projecte per les persones implicades, quins aspectes han millorat en la convivència i tot allò que vulguin exposar sobre el funcionament del projecte.

SESSIÓ 12. CLOENDA.

El dinamitzador farà una vista enrere de tots els conceptes que s'han anat treballant al llarg del període del projecte i es parlarà sobre els canvis que s'han produït en les relacions amb els seus fills, en aquest moment es pot passar un vídeo amb fotografies o moments que es vulguin recordar del projecte, hauran d'aparèixer tots els participants per tal de crear un sentiment de grup. És interessant obrir un espai de debat perquè cadascú, a partir d'una paraula, descrigui el que ha suposat per ell realitzar les activitats proposades.

Per finalitzar es farà un pica – pica, en el que cadascú ha de portar alguna cosa per compartir amb els seus companys, aquest moment de relacions informals afavorirà la creació de xarxes socials.

OBJECTIUS TREBALLATS A LES ACTIVITATS

Per tal de poder observar els objectius que avarca cada activitat i si els hem treballat tots de manera adequada, s'ha realitzat el següent quadre. En aquest es pot veure de manera clara les activitats a desenvolupar i els objectius del projecte que treballen concretament.

	Act.7	Act.8	Act.9	Act.10	Act.11	Act.12	Act.13	Act.14	Act.15	Act.16	Act.17	Act.18	Act.19	Act.20	Act.21
Obj. 1.1	X	X	X	X	X										
Obj. 1.2	X	X	X	X	X			X	X						
Obj. 2.1								X		X	X		X		
Obj. 2.2												X	X		
Obj. 2.3														X	X
Obj. 3.1								X							
Obj. 3.2						X	X								

	Act.22	Act.23	Act.24	Act.25	Act.26	Act.27	Act.28	Act.29	Act.30	Act.31	Act.32	Act.33	Act.34	Act.35	Act.36
Obj. 1.1												X	X		
Obj. 1.2														X	X
Obj. 2.1							X	X							
Obj. 2.2	X								X						
Obj. 2.3	X	X													
Obj. 3.1			X			X						X	X		
Obj. 3.2				X	X	X									
Obj. 3.3						X								X	X
Obj. 4.1							X	X	X	X	X				

	Act.37	Act.38	Act.39	Act.40	Act.41	Act.42	Act.43
Obj. 5.1	X	X		X	X		X
Obj. 5.2			X	X		X	X
Obj. 5.3				X			

7.1.Temporització

Planificar i controlar el temps de la intervenció és important ja que pot condicionar els resultats. La planificació i gestió del projecte es durà a terme durant un mes, l'anterior a la posada en pràctica de les activitats, és a dir, de la part interactiva. En aquest cas, la planificació dels exercicis correspon a la meitat del mes de setembre i els primers quinze dies d'octubre.

La part interactiva es desenvoluparà durant els set mesos següents a la planificació, aquests corresponen des de la segona quinzena d'octubre fins al quinze de maig. I per últim es realitzarà la part postactiva que es realitzarà quan s'acabi les sessions de les activitats fins a finalitzar el curs acadèmic.

Per distribuir el temps que necessitem i dur a terme les activitats de manera idònia, s'ha decidit utilitzar un instrument de temporització. Es considera que el més adequat per aquest projecte és el diagrama de barres de Milestone, donat que aquesta tècnica ens permet visualitzar les tasques a desenvolupar en relació amb els terminis previstos per aquestes.

	Setembre			Octubre			Novembre			Desembre			Gener			Febrer			Març			Abril			Maig			Juny		
Preactiu						X																								
Interactiu							X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
Postactiu																														

En aquest es poden veure amb una creu les setmanes en les quals es portarà a terme una sessió amb els participants del projecte, en el cas del període preactiu només està assenyalada la última ja que és quan es portarà a terme la primera reunió grupal on es farà la presentació del projecte de manera conjunta, a les setmanes anteriors la responsable farà la selecció de les famílies i tutories individualitzades. En el cas de la part interactiva es portarà a terme les sessions cada 15 dies, així doncs una setmana es realitza activitat i a la següent hi ha descans, tot i que, sempre que ho necessitin les famílies comptaran amb un suport de les professionals.

Per últim, a la fase postactiva no es realitzarà cap sessió sinó que els professionals faran l'avaluació del projecte segons les anotacions i avaluacions que s'hagin anat realitzant en el transcurs del projecte.

7.2. Recursos

A continuació es mostra una taula amb tots els recursos necessaris per dur a terme el projecte. Distingim cinc blocs, segons la tipologia d'aquests: recursos humans, materials, d'infraestructura, tècnics i pressupost.

RECURSOS	NECESSITATS	RESPOSTA
Humans	<ul style="list-style-type: none"> - 2 educadors/es socials que tinguin la capacitat de dinamitzar les activitats proposades. Concretament, ha de tenir competències per la intervenció en famílies. 	<ul style="list-style-type: none"> - El centre escolar compta amb una educadora social a temps parcial, per lo que s'hauria de demanar la col·laboració d'un altre professional extern.
Materials	<ul style="list-style-type: none"> - Fungibles: material d'oficina, fruita, llana, imatges impreses necessàries per desenvolupar les activitats i connexió a internet. - No fungibles: pilota i material esportiu, ràdio, megàfon, mocadors. 	<ul style="list-style-type: none"> - El material d'oficina s'haurà de comprar, els elements de les activitats els elaboraran els educadors a partir dels annexos del projecte i es disposa de xarxa wi-fi. - El centre disposa del material esportiu i de ràdio, per tant s'haurà de comprar un megàfon
Infraestructura	<ul style="list-style-type: none"> - Aules amples que disposin de projector. - Aules amples on dur a terme algunes de les activitats. - Aula d'informàtica per sessions puntuals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Es poden utilitzar les classes de l'institut. - Sala polivalent del mateix centre. - Sala d'informàtica del centre.
Tècnics	<ul style="list-style-type: none"> - Recolzament extern d'un professional amb formació en el consum de tòxics. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voluntaris d'organismes especialitzats en el sector.

Econòmics	- Els elements econòmics es detallen a la següent taula.	- Ingressos i despeses.
------------------	--	-------------------------

Pel que fa al pressupost, s'han contemplat les despeses i els ingressos per conèixer el balanç que suposa i, conseqüentment, esbrinar la viabilitat econòmica del projecte. Els valors que es mostren a continuació són aproximats.

INGRESSOS	IMPORT	DESPESES	IMPORT
Aportació institut	550 €	Personal	300 €
		Material fungible	150 €
		Material no fungible	20 €
		Recursos tècnics	0 €
		Infraestructura	-
		Equipament	-
		Imprevistos	50 €
TOTAL INGRESSOS	550 €	TOTAL DESPESES	520 €

El balanç d'aquesta taula és positiu i, per tant, el projecte és viable a nivell econòmic i de recursos en general.

8. Condicions d'implementació

A l'hora de realitzar el programa hem de tenir present un seguit d'aspectes sobre la implementació per tal de millorar el funcionament i optimitzar l'assoliment dels objectius plantejats.

Sempre que sigui possible, es recomana que el programa el duguin a terme professionals que ja són coneguts per les famílies que participaran en ell, ja que d'aquesta manera la seva assistència al programa serà més alta.

En el moment que es realitzi la captació i selecció de les famílies, s'ha de fer de manera individualitzada, a partir de reunions on s'explicarà com funcionarà el programa d'educació parental i exposant els beneficis que aquest tindrà en la vida diària d'aquestes persones, per tal d'atreure motivació a les famílies. És important plantejar amb anterioritat uns criteris per tal de seleccionar a les famílies, d'aquesta manera tindran necessitats semblants i la intervenció podrà ser més homogènia.

Un altre aspecte de gran importància és la publicitat i difusió del programa, ja que com més es conegui el projecte les famílies estaran més conscienciades de les dificultats amb les que es troben i podran ser voluntàriament els que el vulguin portar a terme. A més, si es planteja un programa estructurat i on es pugui veure amb anterioritat les activitats que es desenvoluparan, les famílies participaran de manera més activa. Com s'ha comentat, desenvolupar el projecte serà voluntari i, per tant, les persones que participen estan predisposades a treballar i fan un esforç per reconduir la situació en la que es troben i millorar les condicions dels seus fills.

Per facilitar l'assistència dels participants no ens podem oblidar de la proximitat geogràfica, és a dir, realitzar les activitats en un espai proper a les famílies o bé, disposar i proporcionar ajudes i recursos que maximitzin l'assistència de tots, com per exemple: oferir ajudes pel transport públic, adaptar horaris segons la disponibilitat de les famílies, entre d'altres aspectes que s'han d'avaluar segons el grup amb el que es realitzi el treball.

Per tal que el projecte sigui exitós, hem de procurar que l'atenció a les famílies en tot moment sigui respectuosa i es faci ús d'un llenguatge planer i que s'entengui per part de tots. S'ha de fer el possible perquè les persones es sentin còmodes participant i realitzant les activitats, ja que sinó l'assistència anirà disminuint. Un altre factor important és l'espai i el material, per tal de poder realitzar les activitats de manera adequada en cada moment i no es creïn conflictes entre els mateixos participants.

Per finalitzar, l'ambient que es respirarà al grup és un altre aspecte a considerar, ja que s'ha de vigilar que els participants es sentin a gust, que hi hagi un clima agradable que faciliti un ambient de confiança i que les vergonyes es quedin al marge per poder assolir els objectius.

9. Avaluació

9.1.Avaluació del procés

L'avaluació l'emmarquem, com la resta de fases d'aquest projecte, com un procés qualitatiu. En primer lloc parlarem de l'avaluació del procés que ens permetrà obtenir informació significativa al llarg de la implementació del projecte socioeducatiu en qüestió. A partir d'aquí, s'establiran judicis de valor per poder prendre decisions, així com determinar la seva utilitat social. D'aquesta manera, podrem fer modificacions o ajustaments durant la seva implementació.

Com ja sabem el projecte treballa per donar resposta a la finalitat a la que dona resposta: treballar les competències familiars d'aquelles persones que s'ha detectat, des de l'institut, que es troben en situació de risc social lleu. Segons s'ha pogut comprovar a l'apartat de la metodologia, recursos i temporització, l'execució d'aquest projecte és viable ja que tenim coberts els aspectes necessaris per portar-lo a terme.

Així doncs, ens centrarem en el procés d'avaluació, a més d'una valoració final que ens donarà informació sobre l'assoliment dels objectius, serà important recollir informació durant les activitats plantejades. Per tal de dur a terme aquesta avaluació es realitzaran dos processos diferenciats: un destinat a la valoració dels professionals que duen a terme el projecte, i l'altre completat pels participants de les activitats.

Per una banda utilitzarem la tècnica de la observació, en aquesta el dinamitzador serà l'encarregat de recollir la informació pertinent després de cada sessió. Per fer-ho, s'ha creat un instrument que avalua les àrees del procés de cada activitat. La seva valoració serà a partir de una puntuació (1:gens, 2:poc, 3: bastant, 4:molt).

AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ			
ÀREA	INDICADORS	CRITERIS	COMENTARIS
Recursos	Suficiència dels recursos materials, instal·lacions i finançament previstos.	1-2-3-4	
	Perfils professionals ajustats a les necessitats.	1-2-3-4	
Adequació metodològica	Les activitats responen als objectius plantejats.	1-2-3-4	
	El temps d'execució es correspon a la planificació.	1-2-3-4	
Productivitat	Ràtio professional-usuari corresponent.	1-2-3-4	
	Acompliment de les actuacions previstes.	1-2-3-4	
	Execució adient de les funcions dels professionals.	1-2-3-4	
Qualitat	Satisfacció dels usuaris.	1-2-3-4	
	Compromís dels usuaris.	1-2-3-4	
	Participació dels usuaris.	1-2-3-4	
Impacte	Repercussió a altres grups de ciutadans.	1-2-3-4	
	Contacte amb altres institucions.	1-2-3-4	

Per una altra banda, tenim la informació recollida a partir de l'aplicació del telèfon mòbil. Aquesta, és donada pels propis participants el que ens aporta un punt de vista clau per la valoració de les activitats i futures implementacions del projecte. El qüestionari que han de completar sobre cada sessió és senzill i ràpid, per tal que tothom s'impliqui la seva realització, participant activament en l'avaluació.

Totes les preguntes realitzades es puntuen amb una escala del 1 al 5, sent el 5 la valoració òptima:

- Puntua la temàtica de la sessió.
- T'han semblat interessants les activitats realitzades?
- Valora la participació del grup.
- Quina rellevància té la sessió en la teva vida diària?

Un cop realitzat el buidatge de les taules pertinents, es redactarà l'informe avaluatiu. En aquest hauran de constar els resultats obtinguts a cadascun dels apartats amb la informació més objectiva (indicadors numèrics) i les anotacions que s'hagin fet segons l'activitat.

Després de redactar-lo és el moment de prendre decisions en quant a possibles canvis, ja que hem de tenir en compte que la metodologia no és definitiva sinó que resta sensible als canvis. Així doncs, per realitzar qualsevol modificació s'han de contemplar els següents aspectes:

- Hem d'estar segurs que el canvi provocarà una millora.
- Realitzar qualsevol tipus de canvi modificarà la resta del projecte, per tant caldrà revisar-lo tot novament perquè sigui coherent.

9.2.Avaluació dels resultats

L'avaluació dels resultats és un dels punts més importants del projecte ja que podrem observar si els objectius plantejats s'han aconseguit, per tal de valorar si s'han de continuar treballant i canviar la metodologia, o bé s'han de plantejar nous.

Per tal de poder observar l'avaluació realitzada, s'ha creat un quadre on hi apareixen els objectius generals que s'estan avaluant, els objectius específics i operatius que s'han d'observar per donar per assolit l'objectiu, l'indicador i finalment l'instrument que s'utilitzarà per enregistrar aquesta avaluació.

Finalitat: Millorar les relacions familiars i el rendiment acadèmic dels alumnes del centre.
Objectiu general 1. Aprendre a comunicar de manera assertiva

Objectius específics	Objectius operatius	Indicadors/criteris	Instrument
1.1 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Identificar els avantatges de l'assertivitat	1.1.1 Distingir dos dels avantatges treballats.	1-2	Quadre d'observació pares (annex XXV).
1.2 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Valorar positivament la comunicació assertiva.	1.2.1 Distingir dos dels avantatges treballats.	1-2	Quadre d'observació fills (annex XXVI).
	1.2.2 Valorar positivament l'assertivitat.	Si/No	Observació i diari de camp.
Objectiu general 2. Conèixer rutines i hàbits saludables			
Objectius específics	Objectius operatius	Indicadors/criteris	Instrument
2.1 <u>Objectiu específic pares</u> : Aprendre a organitzar la llar familiar	2.1.1 Valorar positivament l'organització de la llar.	Si/No	Quadre d'observació pares.
	2.1.2 Reconèixer la importància de les diferents tasques	Si/No	Observació i diari de camp.
2.2 <u>Objectiu específic fills</u> : Fomentar els beneficis de ser autònom	2.2.1 Enumerar tres tasques que poden fer de manera autònoma	1-2-3	Quadre d'observació fills.
	2.2.2 Reconèixer les avantatges de l'autonomia	Si/No	Observació i diari de camp.
2.3 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Promoure un espai i un temps d'oci conjunt	2.3.1 Apreciar el temps d'oci del que poden gaudir	Gens/Poc Bastant/ Molt	Observació i diari de camp
	2.3.2 Enumerar tres maneres d'oci conjunt	1-2-3	Quadre d'observació pares i quadre d'observació fills.
Objectiu general 3. Millorar la convivència a la llar.			
Objectius específics	Objectius operatius	Indicadors/Criteris	Instrument
3.1 <u>Objectiu específic pares</u> : Gestionar positivament les situacions conflictives	3.1.1 Identificar les situacions conflictives	Si/No	Observació i diari de camp.
	3.2.1 Anomenar tres possibles solucions a un conflicte	1-2-3	Quadre d'observació pares.
3.2 <u>Objectiu específic fills</u> : Fomentar el respecte cap a les normes	3.2.1 Reconèixer les normes que s'han de complir	Si/No	Quadre d'observació fills.
	3.2.2 Acceptar les diferents normes	Gens/Poc Bastant/Molt	Observació i diari de camp.

3.3 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Identificar els beneficis de mantenir les normes i límits.	3.3.1 Identificar les normes que no es porten a terme correctament.	Si/No	Quadre d'observació pares i quadre d'observació fills.
	3.3.2 Proposar millores en l'àmbit familiar	Si/No	Observació i diari de camp.
Objectiu general 4. Diferenciar els rols familiars.			
Objectius específics	Objectius operatius	Indicadors/Criteris	Instruments
4.1 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Identificar els drets i deures de cada membre de la família.	4.1.1 Reconèixer dos drets i dos deures personals.	1-2-3-4	Quadre d'observació pares i quadre d'observació fills.
	4.1.2 Anomenar tres drets dels familiars.	1-2-3	Quadre d'observació pares i quadre d'observació fills.
Objectiu general 5. Potenciar la implicació a l'àmbit acadèmic.			
Objectius específics	Objectius operatius	Indicadors/Criteris	Instruments
5.1 <u>Objectiu específic pares</u> : Fomentar el recolzament a l'aprenentatge.	5.1.1 Conèixer la importància de l'escolta activa.	Si/No	Observació i diari de camp.
	5.1.2 Identificar el valor de la motivació.	Si/ No	Observació i diari de camp.
5.2 <u>Objectiu específic fills</u> : Potenciar la implicació a les tasques escolars.	5.2.1 Identificar dos avantatges dels estudis.	1-2	Quadre d'observació fills.
	5.2.2 Distingir tres aspectes a millorar a l'àmbit escolar.	1-2-3	Quadre d'observació fills.
5.3 <u>Objectiu específic pares i fills</u> : Gestionar adequadament el temps dedicat a les feines acadèmiques.	5.3.1 Elaborar un horari per gestionar el temps.	Si/No	Observació i diari de camp.

10. Conclusions del treball final de grau

Per tal d'elaborar l'últim apartat, s'han extret les reflexions que han fet donar valor a aquest detallat treball.

L'elecció del tema ha estat un dels reptes més grans, donat que l'amplitud dels àmbits i les temàtiques a abordar per part de l'educador social fan que les opcions siguin infinites. Així doncs, en primer lloc s'ha fet una selecció de l'àmbit, l'educació formal, i en un segon termini el tema a tractar.

Al llarg dels quatre anys d'estudi s'han realitzat moltes assignatures per conèixer les funcions dels educadors socials i el desenvolupament de les habilitats necessàries per portar a terme una bona tasca. Tot i així, de manera exhaustiva són pocs els àmbits que hem pogut conèixer sent principalment la més repetida la infància i l'adolescència en risc, però l'àmbit de l'educació formal ha estat molt poc treballat. Així doncs, la meva motivació inicial era conèixer les diferències que hi havia en un institut on la figura era present i un en el que la professió no estava instaurada, d'aquesta manera conèixer la importància i rellevància de la nostra tasca en aquest sector.

Una vegada plantejada la temàtica i explicant la idea a diferents professors de la universitat, vaig veure que la investigació tenia potencial i despertava gran interès. D'aquesta manera, una vegada plantejat el marc teòric, em vaig disposar a realitzar la primera entrevista amb l'educadora social d'un centre educatiu, en aquesta se m'informa que actualment han implantat la figura del TIS (Tècnic d'Inserció Social) a tots els instituts de la nostra localitat de manera obligatòria, en aquest moment el meu estudi quedava obsolet abans, inclús, de realitzar-lo.

Després d'unes setmanes d'incertesa, vaig tenir la idea de canviar la modalitat del treball i realitzar un projecte professionalitzador que portaria a terme l'educador social des del mateix institut. Gràcies al recolzament de professors i professional involucrat a l'àmbit, el treball tornava a tenir un objectiu i era d'interès novament.

En relació amb els objectius personals plantejats pel TFG, cal dir que s'avaluen d'una manera qualitativa. L'objectiu general era el poder crear un projecte d'educació parental per a famílies en situació de risc, per tal d'adonar-nos si s'ha assolit, s'utilitzaran els objectius específics plantejats per aquest:

- 1.1 Detectar les necessitats de la població diana: Als primers apartats del treball, s'ha realitzat una contextualització dels usuaris a qui va destinat el projecte i l'entorn en el que es desenvoluparà, a partir del qual s'observen i determinen les necessitats de la població i s'escullen aquelles a les que el projecte donarà resposta.
- 1.2 Realitzar un projecte viable per la seva posada en pràctica: Per una banda, l'anàlisi de necessitats i les característiques dels usuaris del projecte han possibilitat la creació d'unes sessions realistes en relació a la seva posada en pràctica i assoliment dels objectius plantejats. Per una altra, a partir de la valoració dels recursos necessaris pel desenvolupament del projecte, es pot observar que requereix elements abastables i, per tant, es podria portar a terme.
- 1.3 Portar a terme un projecte innovador: Tot i que, personalment, el primer punt de vista del projecte era poc favorable, després de fer una recerca i un feedback amb professionals de l'àmbit he vist que el projecte és innovador a l'oferir-lo des del centre educatiu i fent una tasca de prevenció de situacions de risc més greus. A més, la incorporació de les noves tecnologies al projecte li aporta un punt pioner a la iniciativa.

En relació amb el segon objectiu, s'ha vist que és viable si tenim en compte els aspectes més formals i les valoracions teòriques que s'han fet, però la qüestió que se'm planteja és: s'assolirien els objectius plantejats amb aquest projecte? Una de les meves inquietuds és no poder haver portat a terme alguna sessió, per tal de veure el seu funcionament real. En aquest sentit, la proposta de dur-lo a terme parcialment era molt ambiciosa ja que requereix una determinació i avaluació prèvia de les famílies que necessiten participar en aquest, a més, al no tenir precedents dificulta la seva posada en pràctica en el temps que està destinat a realitzar-lo.

Fent una vista enrere, amb l'execució d'aquest projecte, es pot veure la importància dels coneixements assolits a les assignatures proposades des de la Universitat, ja que tot i que en alguns casos, els coneixements teòrics i les temàtiques no s'han utilitzat per l'elaboració del treball, les metodologies, tècniques i habilitats personals adquirides han estat essencials per la confecció del projecte.

Al parlar sobre el treball individual, considero que s'hauria de potenciar més el treball autònom durant els quatre anys que ens precedeixen, o bé donar l'opció de realitzar el treball final en grups, sent aquesta l'habilitat més esmentada i exercitada durant la nostra formació. Certament la professió d'educació social requereix d'un desenvolupament molt ampli de

l'habilitat del treball en grup, però acabem aquesta etapa realitzant una tasca autònoma i poc guiada, el que requereix una implicació més forta en la resta de competències personals.

M'agradaria remarcar dos de les habilitats personals, que considero més importants per l'elaboració del projecte final.

La primera relacionada amb la importància de la planificació i el treball autònom, sent l'assignatura en la qual tenim menys terminis de presentació, s'han de realitzar més esforços en la planificació de les hores dedicades i la constància, convertint-se en aspectes determinants per l'èxit, el benestar i comoditat de l'alumne en l'elaboració del treball. En aquest sentit, l'elecció d'una temàtica realment interessant ajuda a la ficada en pràctica de la competència, treballant a partir de l'interès propi i deixant de banda l'avaluació per part del tutor de la universitat.

La segona és la capacitat d'adaptació que s'ha de tenir al llarg de tot el procés. En totes les modalitats, el nostre treball vol donar resposta a una realitat social que ens trobem ja sigui per conèixer-la, investigar-la o bé intervenir. Així doncs, no tot depèn de nosaltres i les nostres capacitats sinó que hi ha factors externs que poden influir i canviar tot el que s'estava plantejant, fent que ens haguem d'adaptar novament per continuar en la nostra línia i finalitzar adequadament la tasca.

Revisant el conjunt de competències que s'han de posar en pràctica, cal dir que totes i cadascuna d'aquestes és necessària i s'ha desenvolupat, en major o menor mesura, durant els mesos del projecte. En aquest sentit, personalment he de continuar treballant l'autoexigència, habilitat que ja s'ha detectat anteriorment als períodes de pràctiques, ja que em limita a realitzar tasques més arriscades i innovadores per por a equivocar-me i fracassar.

La incertesa que neix al finalitzar el treball que dona per acabada aquesta etapa formativa, em fa citar una coneguda frase de Gandhi amb la que es basa la previsió de futur del nostre àmbit professional:

"Nosaltres tenim que ser el canvi que volem veure al món".

11. Referents bibliogràfics

Alsinet, C. (2014) *Estils de comunicació*. Apunts de la matèria *Psicologia Social*. Curs 2013-2014. Universitat de Lleida – Grau en Educació Social.

Ayuntamiento de Madrid (2011) *Normas y límites: Guía para familias*. Pautas para establecer las pautas en familia. [En línia] (Consultat el 1 d'abril del 2016) Recuperat de www.madridsalud.es

Barros, B i Verdejo, M. F. (2001) *Entornos para la Realización de Actividades de Aprendizaje Colaborativo a Distancia*. Iberoamerican Journal of Artificial Intelligence vol.5, n.12. [En línia] (Consultat el 24 de març del 2016) Recuperat de www.xtec.cat

Barudy, J. I Dantagnan, M. (2005) *El dolor invisible de la infancia. Una lectura ecosistemica del maltrato infantil*. Barcelona: Paidós.

Bowlby (1998) citat per Jara, C. (2013) *Espais de relació fills-pares en l'àmbit de la protecció de la infància*. Butlletí d'Infància núm. 64 [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016). Recuperat de dixit.gencat.cat

Carrasco, M. A. I Gonzalez, M. J. (2006) *Aspectos conceptuales de la agresión: definición y modelos explicativos*. Acción Psicológica, núm. 2.

Cruz, J. (2007) *L'assertivitat*. Recursos de Psicopedagogia. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de www.xtec.cat

El Instituto de Adicciones de Madrid (2007) *Prevenir en Madrid*. Programa de prevención selectiva de drogodependencias. [En línia] (Consultat el 1 d'abril del 2016) Recuperat de www.madridsalud.es

Epstein, J. L. (2011) *Escuela, familia y asociaciones de la comunidad*. Preparación de educadores y de la escuela. Philadelphia: WESTVIEW: Press.

Fernández-Abascal et al. (2002) *Introducción a la psicología de la motivación y la emoción*. Barcelona: Ariel.

Garelli, J.C i Montuori, E (1997). *Vínculo afectivo materno-filial en la primera infancia y teoría del attachment*. Archivos Argentinos de Pediatría, vol. 95, p. 122-125.

- Gelles i Levis (2000) *Planificació de programes i activitats d'intervenció amb famílies*. Els programes i les activitats d'intervenció amb famílies. [En línia] (Consultat el 23 d'abril del 2016) Recuperat de ioc.xtec.cat
- Gervilla, E. (2003) *Educación familiar. Nuevas relaciones humanas y humanizadoras*. Madrid: Narcea.
- Gracia, E. (2002) *El maltrato infantil en el contexto de la conducta parental: Percepciones de padres e hijos*. Revista Anual de Psicología, vol.14 n.2. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016). Recuperat de www.uniovi.es
- Instituto Nacional de Estadística (2015) *Población por provincias y edad. Lleida*. [En línia] (Consultat el 22 de març del 2016) Recuperat de www.ine.es
- Logás, J. (2000) *Educació social i escola, nous àmbits d'intervenció?* Revista Educació Social n.15, p. 97-102. [En línia] (Consultat el 24 de març del 2016) Recuperat de www.raco.cat
- Martínez, A (2013) *Hábitos de higiene en niños*. Universitat Pedagògica de Mèxic. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de es.slideshare.net
- Ministeri d'Educació, Cultura i Esport (2014) *La participación de las familias en la educación escolar*. Catálogo de publicaciones del Ministerio. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de www.eunec.eu
- Minuchin, S. i Fishman, H. (2004) *Técnicas de terapia familiar*. Paidós Terapia Familiar. Buenos Aires: Paidós.
- Montero, M.T (2008) *Proyectos de hábitos de vida saludable en Educación Primaria*. Revista Educativa Digital: Hekademos. [En línia] (Consultat el 20 de març del 2016). Recuperat de hekademos.com
- Naranjo, M. (2008) *Relaciones interpersonales adecuadas mediante una comunicación y conductas asertivas*. Revista Actualidades Investigativas en Educación, vol.8 n.1. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de revistes.ucr.ac.cr
- Osorio, M.C - (1989) *Ciclo vital y roles familiares*. Revista sociología, n.4 [En línia] (Consultat el 17 d'abril del 2016) Recuperat de www.facso.uchile.cl

- Ramírez, P i Cuevas, Y (2014). *La son infantil: un hàbit saludable que s'educa*. Fundació Roger Torné. Revista online Inspira [En línia] (Consultat el 20 de març del 2016). Recuperat de www.fundrogerterne.org
- Reparaz, C. I Naval, C. (2014) *Bases conceptuales de la participación de las familias*. La participación de las familias en la educación escolar. [En línia](Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de www.eunec.eu
- Rodrigo, M.J.; Martin, J.C.; Cabrera, E. i Máiquez, M.L. (2009) *Las Competencias Parentales en Contextos de Riesgo Psicosocial*. Revista Intervención Psicosocial vol.18, n.2 p. 113- 120.
- Rubio, M. (2013) *Influencia de la implicación de la familia en la motivación de los hijos*. Universidad de Almería. [En línia] (Consultat el 23 de març del 2016) Recuperat de repositorio.ual.es
- Sallés, C (2011) *Las competencias parentales en la familia contemporánea: descripción, promoción y evaluación*. Revista Educación Social, n.49 [En línia] (Consultat el 25 de març del 2016) Recuperat de www.raco.cat

Treballem junts, millorem tots!

Annexos del programa

Ivana Yael Melano

X5806052R

Treball de final del Grau en Educació Social

Pilar Gimenez Vilagrasa

Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social

Universitat de Lleida

Universitat de Lleida

2015/2016

Annex I. Transcripció de l'entrevista realitzada a Sandra Vidal, educadora de l'institut Joan Oró de Lleida.

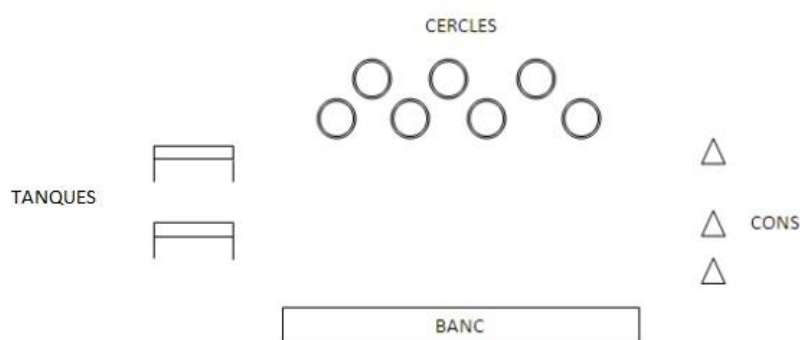
- **Nom:** Sandra Vidal
- **Edat:** 36 anys
- **Estudis i lloc de treball:** Diplomada en Educació Social – Departament d'Ensenyament
- **Fa quant temps treballes en aquest àmbit? I en aquest institut?** Fa 12 anys que treballo en adolescents i 9 anys en aquest institut.
- **En quins sectors treballa l'educador social a l'àmbit de l'educació formal?** Pot treballar en moltes institucions, dins d'aquestes treballa principalment en tres sectors: atenció individual amb els menors i professorat del centre, amb les famílies dels menors i en programes de la comunitat.
- **Quines són les tasques més rellevants que porta a terme?** Jo crec que totes les tasques tenen la seva importància.
- **Amb quins professionals es coordina per realitzar les seves tasques?** Depèn de les tasques; des de l'EAP (treballadora social i psicopedagoga), amb els tutors, amb l'equip directiu, amb els serveis externs...
- **Quan es troba amb casos de situació de risc pel menor, quin procediment ha de seguir?** Hi ha un protocol marcat pel departament d'ensenyament. A la CAD (Comissió d'atenció a la diversitat) és posen damunt de la taula tots aquests casos.
- **Segons el teu punt de vista i l'experiència, quins són els factors que influeixen més en el comportament amb els menors?** Jo crec que s'hi hi ha una bona base dins la família l'alumne ho té més fàcil per canalitzar el seu malestar.
- **Creus que l'àmbit familiar determina la conducta dels menors?** Evidentment, la família ha de proporcionar un espai de seguretat i de confort a l'alumne, on aquest es pugui expressar i manifestar d'una manera sana i tranquil·la
- **En relació amb el treball amb les famílies, realitzeu algun contacte amb aquestes persones (a més de les tutories individuals?)** sí, a part de les tutories, molts cops fem seguiments familiars per millorar les conductes del jove. Ja sigui en casos d'absentisme com de conductes disruptives. Aquest any també estic a una escola de primària, i part de la

meva tasca consisteix en treballar amb les famílies i amb el nen per millorar certs aspectes de la seva persona (modelatge amb els pares i amb els nens).

- **Penses que seria interessant realitzar un projecte dirigit concretament a les famílies dels menors en situació de risc lleu? Perquè?.** Sí, perquè la família continua sent i serà l'agent de socialització primària més potent i, per tant, es creu que és fonamental treballar des de la base per després continuar aquest treball des de l'escola.
- **En cas afirmatiu, quins són els aspectes que consideres més importants a treballar amb ells?** Qualsevol tipus de modelatge: hàbits d'higiene, d'alimentació... normes, com acompanyar-los, rutines, compondre límits sense càstig físic, establir vincle amb el fill...
- **De les competències parentals consideres que hi ha alguna en puntual que s'ha de treballar?** Jo crec que totes. És fonamental treballar dels 0 als 6 anys per fer una bona base al nen.
- **Com creus que es pot potenciar la participació de les famílies en aquest projecte?**

Depèn del context i del tema a treballar, tant podria ser a través d'una escola de pares (grup nombrós), com a nivell individual d'acompanyament. També depèn molt del tema a treballar. Si són temes més generals és pot fer a nivell grupal, ara bé, si són temes delicats jo crec que és millor fer un acompanyament més personalitzat amb la família.

Annex III. Exemple del circuit realitzat a l'activitat 4 "El lazarillo".

Quins són els diversos estils
de comunicació?

Que caracteritza a cada
estil?

Quin és el més adequat per
utilitzar amb els nostres fills?

Quins avantatges s'obtenen a
cadascun d'ells?

Annex VI. Imatges on es veuen els tres estils de comunicació.

Annex VII. Història per realitzar la fantasia guiada.

PARTIT DE FUTBOL A L'HORA DEL PATI

Ja torna a ser dilluns, i no tinc ganes d'anar a classe però la meva mare no em deixa opció, avui toca matinar.

Quan arribo a classe, puc parlar amb tots els meus amics del que he fet aquest cap de setmana. Estic molt content de poder explicar que he estat a un parc d'atraccions fantàstic.

Se me fan molt llargues les classes, però per fi ha arribat l'hora del pati. Decidim jugar tots plegats al futbol, a tots ens agrada moltíssim!

Estic fent la millor jugada de la meua vida, me preparo per xutar i... NOO la pilota s'ha anat fóra del camp, fóra del pati, fóra de l'escola.

La pilota no era meua, i l'he perdut.

- Tomàs, he tirat la teua pilota fóra del camp!
- Bu..bbuueno, me l'acabaven de comprar els meus pares però no passa res, tranquil. No et fiquis nerviós, ja.. ja la trobarem. No vull cap problema, tampoc és tan important...

En aquell mateix moment, ve corrent el germà gran del Tomàs:

- Tu Sergi, perquè has tirat la pilota del meu germà fóra del camp? Que no veus lo cares que són les pilotes?
- Ho sento Agustí, no ho he fet volen. Volia xutar cap a la porteria i se m'ha desviat.
- Si segur... Ja pots estar estalviant que li hauràs de tornar a comprar una pilota i espero que sigui encara més bona. Que et pensaves? Que no tindria conseqüències? Sempre vols jugar tu i no tens ni idea de futbol!

Per sort, la meua professora apareix:

- Que ha passat aquí? Perquè hi ha tant escàndol?

- El Sergi ha tirat fóra del cole la pilota del meu germà!
- És això veritat Sergi?
- Si... però ha sigut sense voler, jo només volia jugar a fútbol.
- No ploris Sergi, això li pot passar a qualsevol. Com ja saps, si ets el responsable de tirar una pilota a fóra l'hauràs d'anar a buscar acompanyat d'algun professor i, si no la trobeu, li hauràs de comprar una nova al Tomàs.
- Ja ho se Maria.
- Doncs tot solucionat!

Annex VIII. Diferents històries que s'utilitzaran a l'activitat 12.

- ✚ La Maria és la mare del Joan, un nen molt entremaliat i despert que té 3 anys. Quan la Maria té un dia dolent es queda al sofà llargues estones mentre el Joan juga sol i de vegades quan plora el nen, no se n'adona absorta en els seus pensaments. En canvi quan la Maria té un bon dia, juguen junts tota la tarda i fins i tot, surten al parc del barri.
- ✚ El Marcel i la Joana són dos pares joves, amb 21 anys ja tenen a la Lúcia que sovint reclama molta atenció. La Lúcia és una nena de 18 mesos amb un caràcter molt fort. Els seus pares creien que podien seguir amb la seva vida anterior a l'embaràs però poc a poc han vist que és impossible. Els hi costa reconèixer les necessitats de la seva filla, i responen quan el seu plor es desconsolat.
- ✚ El Ferran és un pare orgullós de ser solter, té un nen de 2 anys i mig fruit de la seva última relació, el Guillem. La mare del nen, no es va veure capacitada de tirar endavant un fill i li va donar la custòdia al Ferran. El Guillem és un nen feliç que no té por dels estranys i s'emociona cada cop que el seu pare el ve a buscar a la guarderia. El Ferran detecta les necessitats del seu fill i les anteposa a les seves.
- ✚ La Carlota és una noia de 29 anys que no ha tingut gaire sort amb l'amor. Té una filla de 20 mesos, i des de llavors, ha tingut 3 relacions més. La seva família no li dóna suport i es sent molt sola amb la nena, la seva relació amb ella és freda i distant ja que la considera una càrrega que no li permet seguir amb la seva vida anterior.

Annex IX. Graelles que s'han d'emplenar pels grups de pares a l'activitat 12.

Història	Com es senten davant del seu fill?	Quina relació tenen amb el fill?	Quin tipus de vincle creus que tenen?
Maria			
Marcel i Joana			
Ferran			
Carlota			

Annex X. Imatges dels emoticones per explicar els canvis en les actituds dels progenitors (Activitat 13).

Annex XI. Història que es representarà pel grup d'adolescents.

Nota per al dinamitzador: els nois parteixen d'aquesta història però poden afegir personatges o introduir escenes que segueixin el fil dels continguts. El final ha de ser una solució a la situació que es descriu, per això acaba amb un final de canvi.

L'Aurora és una noia molt maca de 20 anys que sempre ha tingut molt èxit amb entre els nois de la seva edat. Un dia va conèixer al Miquel, un noi guapo i molt eixerit que treballava en un taller de motos. Es van enamorar i van començar ràpid a sortir.

La mare de l'Aurora li deia que anés més a poc a poc, que penses les coses abans de fer-les i que escoltes als altres. Però ella estava en ple enamorament i no li feia gaire cas, li deia que era una pesada i que la deixes fer que ja era gran.

Després d'uns quants mesos, d'haver conegut al Miquel, l'Aurora es va assabentar que estava embarassada i va córrer a dir-li a la seva mare, la qual es va prendre la notícia amb mala cara. Ella sabia que això no acabaria gens bé.

La fase d'enamorament va passar, i van sortir els caràcters dels dos joves, les baralles eren continues i l'ambient es notava que alguna cosa no anava bé. Però amb el naixement del nen, la cosa es va refredar i van viure un moment màgic que va suavitzar les coses.

Després dels primers mesos, aquesta màgia va desaparèixer i ja no hi havia volta enrere. Les baralles van posar-se per davant del nen, estaven preocupats per ells mateixos sense adonar-se'n del més important, el Martí i les seves necessitats es van quedar en un segon pla. Just 7 mesos després d'haver donat a llum, la parella va partir peres i l'Aurora va tornar a casa la seva mare amb el seu fill. Tant la mare com el pare, feien la seva, sortint de marxa i preocupant-se únicament en passar-s'ho bé.

L'àvia del nenes quedava a casa cuidant del seu net, tot i que tenia que fer les mil i una per no perdre la feina. Fins que un dia la cosa es va girar....

Annex XII. Conte per l'escultura representada a l'activitat 15.

L'escultura. El Sergi és un nen molt entremaliat, la seva germana Olga sempre va darrere seu imitant tot el que fa, ja sigui bo o dolent. La Carme, la mare, és una dona molt despistada que no sol parar massa atenció al que fan els seus fills, està cansada de sentir-los cridar i de vegades ja ni els sent. L'Antonio, en canvi, és un pare molt preocupat sempre els està fent reflexionar sobre el que han fet, i abans que es posin a plorar ja els sent.

Els avis per part de la mare, Rebeca i Francesc, quan veuen els nens estan tot el dia a sobre d'ells i no els deixen que juguin sol per que no es facin mal. En canvi, els pares de l'Antonio acudeixen únicament quan els nens ploren i si no els senten, creuen que es bona senyal i segueixen amb les seves coses.

Annex XIV. Graella per realitzar el propi horari de la llar.

TASQUES DE LA LLAR	Ajudar a vestir al teu fill	Fer l'esmorzar	Donar-li un cop demà en la higiene personal (rentar mans, dents, dutxa)	Acompanyar al teu fill al col·legi	Cuinar	Rentar els plats	Rentar la roba	Fer la compra	Anar a buscar-los al col·legi	Fer el llit conjuntament amb el teu fill
Dilluns DL DT DC DJ DV DS DG										
Dimarts DL DT DC DJ DV DS DG										
Dimecres DL DT DC DJ DV DS DG										
Dijous DL DT DC DJ DV DS DG										
Divendres DL DT DC DJ DV DS DG										
Dissabte DL DT DC DJ DV DS DG										
Diumenge DL DT DC DJ DV DS DG										

Annex XVI. Representacions sobre l'establiment de normes i límits.

1r Cas (erroni):

Els pares criden al seu fill per a que s'aixequi de dormi i es vesteixi per anar a classe i en fill insulta, no es vol aixecar i no col·labora amb les tasques de mati: ajudar a fer l'esmorzar, rentar-se les dents.... els pares només criden i no li expliquen perquè no ha de tenir aquesta actitud.

2n Cas (bo):

El nen està jugant amb les joguines i el criden per sopar, el pares li diuen que ha de recollir les joguines amb un to assertiu, ell no vol i es posa un poc violent. Els pares l'asseuen i li expliquen perquè es tenen que endreçar les joguines i també li diuen que ho faran de manera conjunta per a que vegi com es fa.

Annex XVII. Imatges que es repartiran a l'activitat 25.

Annex XIX. Història que s'utilitza a l'activitat 26.

La Elena té 8 anys i va a l'escola Ramon Lluny que està a 5 minuts de casa, la nena feia molt dies que li deia a la seva mare que volia anar sola a classe, ja que es sentia gran i responsable, la mare li va dir que per al seu aniversari li cediria el plaer d'anar sola, sempre i quan compliqués les normes viaries que li havien explicat els pares molts cops. En sendemà era l'aniversari de la nena i com la mare li va dir la va deixar anar sola però amb els nervis que portava la Elena va incomplir una de les promeses que havia fet amb la seva mare; va creuar un carrer estret i molt transitat sense mirar a esquerra i dreta..... Que li passarà a l'Elena? Ho ha fet bé? Quina norma o límit li posaríeu?

Annex XX. Emoticones que s'utilitzaran per dir els sentiments que suposen les tasques a realitzar.

Annex XXI. Plantilla per planificar les tasques a desenvolupar per cada membre de la família.

QUÈ FA FALTA PER PORTAR LA LLAR?	QUANTES VEGADES A LA SETMANA S'HA DE FER?	QUI HO DESENVOLUPA ACTUALMENT?	QUI HO PODRIA DESENVOLUPAR?

Annex XXII. Papers per l'escenificació.

PARE/ENFADAT ESTIL AGRESSIU
MARE/TRISTA ESTIL PASSIU
FILL-A/TRIST ESTIL AGRESSIU
PARE/ALEGRE ESTIL PASSIU
MARE/ENFADADA ESTIL ASSERTIU
FILL-A/ALEGRE ESTIL PASSIU
PARE/TRIST ESTIL ASSERTIU
MARE/ ALEGRE ESTIL AGRESSIU
FILL-A/ENFADAT ESTIL PASSIU

Annex XXV. Quadre d'observació pares.

QUADRE D'OBSERVACIÓ PARES			
OBJECTIU DE REFERÈNCIA	HEM D'AVALUAR	CRITERIS	COMENTARIS
Aprendre a comunicar de manera assertiva.	Distingeix dos avantatges de l'assertivitat?	1-2	
Conèixer rutines i hàbits saludables.	Diferencia tres maneres d'oci conjunt entre pares i fills?	1-2-3	
Millorar la convivència a la llar.	Sap anomenar tres solucions diferents a un mateix conflicte?	1-2-3	
	Identifica les normes que no es compleixen?	Si/No	
Diferenciar els rols familiars.	Anomena dos drets i dos deures personals?	1-2-3-4	
	Es capaç d'enumerar tres drets dels seus familiars?	1-2-3	

Annex XXVI. Quadre d'observació fills.

QUADRE D'OBSERVACIÓ FILLS			
OBJECTIU DE REFERÈNCIA	HEM D'AVALUAR	CRITERIS	COMENTARIS
Aprendre a comunicar de manera assertiva.	Distingeix dos avantatges de l'assertivitat?	1-2	
Conèixer rutines i hàbits saludables.	Sap enumerar tres tasques que pot fer de manera autònoma?	1-2-3	
	Diferencia tres maneres d'oci conjunt entre pares i fills?	1-2-3	
Millorar la convivència a la llar.	És capaç d'identificar les normes que s'han de complir?	Si/No	
	Identifica les normes que no es compleixen?	Si/No	
Diferenciar els rols familiars.	Anomena dos drets i dos deures personals?	1-2-3-4	
	Es capaç d'enumerar tres drets dels seus familiars?	1-2-3	
Potenciar la implicació a l'àmbit acadèmic.	Es capaç d'anomenar dos avantatges dels seus estudis?	1-2	
	Reconeix tres aspectes a millorar en relació a la seva implicació a l'àmbit escolar?	1-2-3	